

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg

Politie-eenheid Amsterdam

Jaarverslag 2016

Amsterdam, 2017

Commissie Toezicht Arrestandenzorg Amsterdam

Postbus 2287

1000 CG Amsterdam

Telefoon: 088 – 169 1544

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Opbouw van dit jaarverslag.....	4
1.2 Belangrijke begrippen	4
1.3 Korte samenvatting	6
2. De commissie	9
2.1 Samenstelling van de commissie	9
2.2 Het secretariaat	10
2.3 Taken en werkwijze van de commissie	10
2.3.1 Werkwijze van de commissie	11
2.3.2 Werkgebied.....	12
2.3.3 Landelijke bijeenkomsten CTA	13
2.3.4 De website	13
2.3.5 Vergaderingen	14
2.3.6 Overleg met de Eenheidsleiding	14
3. Bevindingen Toezicht in de Cellencomplexen	15
3.1. Aantal bezoeken en aantal gesproken arrestanten	15
3.2 Cellencomplex Hoofdbureau	16
3.3 Cellencomplex Zuid Oost	20
3.4 Cellencomplex Noord West	26
4. Bevindingen toezicht politiebureaus, AVIM en overige politieposten	29
4.1 District 1 Centrum Noord	29
4.2 District 2	32
4.3 District 3	35
4.4 District 4	39
4.5 Overige politieposten	40
4.5.1. AVIM	40
4.5.2. Stationsplein	41
4.5.3. Eenhoorn.....	41

4.5.4. Arena	41
5. Rechtbank en gerechtshof	43
5.1 Rechtbank Amsterdam	43
5.2 Gerechtshof	44
6. Conclusies en aanbevelingen	46
Bijlagen	50
Cijfermatig overzicht	50
Ambtsinstructie	51
Besluit beheer politie	55
Regeling toezicht arrestantenzorg	57
Landelijk Reglement Arrestantenzorg	63

1. Inleiding

In deze jaarrapportage brengt de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg van de politie-eenheid Amsterdam (de commissie) verslag uit van haar werkzaamheden in het jaar 2016. De bevindingen in dit jaarverslag zijn gebaseerd op de door de commissie uitgevoerde inspecties van ophoudkamers en cellen in politiebureaus, politiecellencomplexen, de rechtbank en het gerechtshof, gelegen op het grondgebied dat de politie-eenheid Amsterdam bestrijkt. Tijdens deze inspecties wordt gecontroleerd of de geldende regelgeving voor de ruimtes waarin arrestanten worden ondergebracht, wordt nageleefd. Tevens wordt door de commissie bekeken de wijze waarop arrestanten worden bejegend door politieambtenaren. In deze inleiding wordt de opbouw van dit jaarverslag toegelicht en worden enkele centrale begrippen gedefinieerd.

1.1 Opbouw van dit jaarverslag

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 1 betreft de inleiding. In hoofdstuk 2 worden de samenstelling, taak en werkwijze van de commissie besproken. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bevindingen omtrent de cellencomplexen. In hoofdstuk 4 wordt bij de bevindingen omtrent de wijkteambureaus, bij team Avim,¹ en de overige politieposten stil gestaan. In hoofdstuk 5 worden de bevindingen aangaande de rechtbank en het gerechtshof weergegeven. In hoofdstuk 6 worden conclusies getrokken en op basis daarvan aanbevelingen gedaan.

Enkele citaten uit de rapportages van de inspectiebezoeken worden als illustratie gebruikt.

In de bijlagen is een cijfermatig overzicht van het aantal bezoeken en (gesproken) arrestanten in 2016 opgenomen en zijn de regelingen weergegeven die van toepassing zijn op het werk van de commissie.

1.2 Belangrijke begrippen

In dit jaarverslag worden begrippen gehanteerd die betrekking hebben op de arrestantenzorg. De commissie sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij de begrippen die daarvoor in de politiepraktijk in de politie-eenheid Amsterdam worden gebruikt. Deze hoeven niet overeen te komen met de begrippen die bijvoorbeeld in wetgeving of andere regelgeving worden gebruikt. Ook is het de commissie uit de jaarverslagen van zustercommissies gebleken dat bij andere politie-eenheden andere begrippen worden gehanteerd dan in Amsterdam.

¹ Avim staat voor Afdeling vreemdeling, identificatie en mensenhandel. Voorheen werd deze afdeling aangeduid als de vreemdelingendienst

Arrestant

Centraal staat het begrip arrestant. Hieronder wordt in dit jaarverslag verstaan een ieder die in een bij de politie in gebruik zijnde gebouw wordt vastgehouden, ongeacht de titel waarop en ongeacht de plaats in dat gebouw waar deze vrijheidsbeneming plaatsvindt. Dat betekent dat ook bijvoorbeeld personen die vanwege het uitzitten van een vervangende hechtenis (naar aanleiding van een openstaande boete) worden ingesloten, hier als arrestant worden aangeduid, ook al zijn zij niet 'gearresteerd' in de zin van: aangehouden als verdachte van een strafbaar feit op grond van het Wetboek van Strafvordering. In plaats van 'arrestant' wordt soms ook het woord 'ingeslotene' gebruikt. Voor de leesbaarheid van dit verslag zal de arrestant in mannelijke vorm worden aangeduid. Daar waar 'hij' staat, dient gelezen te worden 'hij of zij'. Waar wordt gesproken over bijvoorbeeld 'zijn rechten' dient gelezen te worden 'zijn of haar rechten'.

Opco

Een belangrijke functionaris van de politie bij de werkzaamheden van de commissie is de 'Opco'. Opco staat voor operationeel commandant. Dit is tijdens de lopende dienst de leidinggevende van het team op het wijkteambureau of het cellencomplex. Deze leidinggevende heeft de rang van brigadier of inspecteur en is het aanspreekpunt voor de commissie bij haar bezoeken.

Cellen en dagverblijven

Wat betreft de ruimtes waar arrestanten zich onder politietoezicht bevinden, kan een onderscheid worden gemaakt tussen cellen en dagverblijven. Een politiecel is een ruimte die voor één arrestant is bedoeld en waarin eventueel kan worden overnacht. Onder dagverblijven worden ruimtes verstaan die bestemd zijn voor het verblijf van meerdere mensen en die alleen voorzien zijn van houten banken. Bij andere politie-eenheden worden deze vaak aangeduid als 'ophoudruimte'.

In de rechtbank en het gerechtshof bevinden zich alleen dagverblijven.

1.3 Korte samenvatting

In 2016 heeft de commissie 81 inspecties uitgevoerd en in totaal met 159 arrestanten gesproken. Het aantal inspecties is lager dan 2015, toen er 124 inspecties zijn uitgevoerd. Dit heeft te maken met het feit dat in 2015 meer politiebureaus operationeel waren alsmede met het gegeven dat steeds vaker arrestanten rechtstreeks van de plaats van aanhouding naar een cellencomplex worden gebracht. Hierdoor trof de commissie steeds vaker helemaal geen arrestanten aan en werd de noodzaak om deze bureaus frequent te bezoeken kleiner.

Op basis van deze bevindingen concludeert de commissie dat de kwaliteit van de arrestantenzorg goed is. De commissie constateert dat de politie-eenheid, net als voorgaande jaren, veel aandacht heeft voor de veiligheid, goede bejegening en medische zorg. De voorschriften met betrekking tot de verzorging van arrestanten worden over het algemeen goed nageleefd en de bejegening van arrestanten geschiedt – in het bijzonder in de cellencomplexen – op een respectvolle en professionele wijze. Het is de commissie opgevallen dat arrestanten bijna altijd in schone ruimtes verblijven, zowel in de wijkteambureaus als in de cellencomplexen. In de cellencomplexen zijn er mogelijkheden om te douchen, te luchten en de temperatuur te regelen.

Dit jaar heeft de commissie voor het eerst de rechtbank en het gerechtshof bezocht. De dienst die verantwoordelijk is voor de verzorging van de arrestanten in de rechtbank en het gerechtshof, maakt een professionele indruk.

Naast dit positieve oordeel over de kwaliteit van de arrestantenzorg van de politie-eenheid Amsterdam, doet de commissie op basis van haar bevindingen over 2016 nog enkele aanbevelingen ten behoeve van een verdere verbetering van de kwaliteit van de arrestantenzorg.

De eerste aanbeveling ziet op de omgang met, en bejegening van minderjarigen. Net als in 2015 is de commissie van mening dat dit punt onverminderd onder de aandacht dient te blijven. Halverwege 2016 is het nieuwe Landelijke Reglement Arrestantenzorg gepubliceerd waarin hoofdstuk vijf geheel gewijd is aan de bejegening van minderjarigen. Tijdens de 24 gesprekken die de commissie heeft gehad met minderjarigen in cellencomplexen, heeft de commissie geen enkele keer meegemaakt dat de minderjarige bezig was met huiswerk voor school, noch dat hen dit was aangeboden. De commissie zou graag zien, conform de toegezegde maatregelen, dat er meer aandacht komt voor school, huiswerk en lectuur voor minderjarigen. De commissie beveelt aan dat arrestantenverzorgers minderjarigen standaard vragen naar school, het eventueel nodig hebben van huiswerk of iets te lezen aanbieden aan

de minderjarigen. Ten slotte ziet de commissie graag dat minderjarigen zoveel mogelijk worden ingesloten in kindvriendelijke cellen indien daar de gelegenheid toe bestaat.

De tweede aanbeveling ziet op het actief bijhouden van de logging. Het komt voor dat een arrestant vertelt dat zaken niet in orde zijn. De commissie hoort dergelijke klachten aan, noteert ze en kijkt na afloop in de logging wat er volgens de logging is gebeurd. In veel gevallen geeft de logging voldoende informatie. Het komt echter ook voor dat er informatie in de logging ontbreekt. De situatie wordt dan achteraf door de arrestantenverzorgers mondeling toegelicht. Deze toelichting kan logisch zijn, maar het geven van een mondelinge toelichting achteraf stelt niet gerust en is niet voldoende. De commissie beveelt aan dat alles wat gebeurt, of juist niet, ook wordt gelogd.

De derde aanbeveling ziet op de administratieve procedure rond de ingenomen goederen. Deze is niet altijd in orde gebleken. Het is voorgekomen dat de waardezakken waarop zowel verzorger als arrestant een handtekening moesten zetten niet waren getekend. De reden waarom de arrestant of de arrestantenverzorger niet had getekend was niet altijd duidelijk, het was bijvoorbeeld onduidelijk of de arrestant niet in staat was te tekenen of weigerde te tekenen. De commissie beveelt aan dat er nauwkeuriger wordt omgegaan met de administratie van waardevolle zaken en het tekenen van de lijsten en fouilleringszakken. Indien een arrestant weigert te tekenen, zou hiervan een notitie gemaakt kunnen worden op de waardezak. De reden waarom de verzorger niet tekent was ook vaak onduidelijk.

De vierde aanbeveling heeft betrekking op de informatieverstrekking aan arrestanten. Het is een fundamenteel recht van arrestanten om op de hoogte te worden gebracht van hun rechten en plichten, ook als ze daar geen belangstellingen voor tonen of afwijzend reageren. In sommige cellencomplexen staat de informatie op de technozuil, maar werken technozuilen niet of worden arrestanten niet op de hoogte gebracht van hoe de zuil werkt. In de gevallen waar men nog met papieren voorlichtingsbrochures werkt (alleen het HB), dienen er genoeg folders aanwezig te zijn in alle beschikbare talen zodat elke arrestant een voor hem geschikte folder kan krijgen.

De vijfde aanbeveling ziet op de ontruimingsoefeningen op de wijkteams.

In 2016 heeft de commissie op alle wijkteams gevraagd wanneer de laatste ontruimingsoefening geweest was en of hier een verslag van was opgemaakt. In het overgrote deel van de gevallen was niet bekend wanneer een dergelijke oefening voor het laatst had plaatsgevonden en was er ook geen verslag aanwezig, althans, dat kon men niet vinden. De commissie beveelt, in het belang van de veiligheid van arrestanten, aan dat er periodiek ontruimingsoefeningen worden gehouden op de wijkteams en dat van deze

oefeningen een verslag wordt opgemaakt en verspreid onder alle personeelsleden, met alle eventuele aandachts- en verbeterpunten.

De laatste aanbeveling ziet op het structureel en actief aanbieden van lectuur. De commissie wil graag dat dit actiever gebeurt. Arrestanten zijn vaak niet op de hoogte van het feit dat ze naar lectuur kunnen vragen en zijn dus afhankelijk van de inspanningen van de arrestantenverzorgers. Sommige arrestantenverzorgers gaan er ook vanuit dat de arrestant er zelf om moet vragen en dat ze het hem dus niet hoeven aan te bieden. De commissie beveelt aan dat de arrestantenverzorgers actiever lectuur aanbieden aan de arrestanten.

Ten aanzien van de rechtbank en het gerechtshof merkt de commissie als volgt op. Het is de commissie niet duidelijk geworden welke regelgeving vigeert betreffende de arrestantenzorg. De commissie ziet graag dat hier helderheid over wordt verstrekt, zodat de commissie haar inspecties conform de geldende regelgeving kan uitvoeren.

Bij inspecties bleek enkele keren dat de arrestant niet de mogelijkheid kreeg om te (laten) bellen met het thuisfront, zonder dat duidelijk was of in het belang van het onderzoek daartoe was besloten. .

Echter de strekking van art 27 Ambtsinstructie en de uitwerking in Landelijk Reglement Arrestantenzorg is dat de politieambtenaar die daarom wordt verzocht zo spoedig mogelijk een familielid of huisgenoot in kennis stelt. De ingeslotene kan zelf telefoneren, tenzij het belang van het onderzoek en met inachtneming van de lokale huisregels zich daartegen verzet.

2. De commissie

2.1 Samenstelling van de commissie

Artikel 24 van het Besluit beheer politie (het Besluit) bepaalt dat er voor iedere regionale eenheid een commissie van toezicht op de arrestantenzorg is. Deze commissie heeft tot taak toezicht te houden op de arrestantenzorg, jaarlijks voor 1 maart rapport uit te brengen aan de korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar en gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen en inlichtingen te geven omtrent aangelegenheden betreffende de arrestantenzorg (artikel 24, eerste lid, van het Besluit).

Op grond van artikel 2 van de Regeling toezicht arrestantenzorg politie (de Regeling) bestaat de commissie uit ten minste vijf onafhankelijke leden. Met het oog op de benodigde onafhankelijkheid van het toezicht op de arrestantenzorg heeft de Amsterdamse commissie sinds haar oprichting daarbij de voorwaarde gesteld dat leden in het dagelijks leven niet werkzaam zijn bij de politie of het openbaar ministerie in de regio van de eenheid Amsterdam, of bij andere instanties die met de politie te maken hebben. Dit sluit aan bij hetgeen is bepaald in artikel 3 van de Regeling.

De commissie bestaat uit leken die niet vanwege een bepaalde status of deskundigheid lid zijn. Desondanks kan gesteld worden dat hun opleidingen of werkervaring wel aansluiten bij het werk van de commissie.

In het jaar 2016 is de personele bezetting van de commissie ingrijpend veranderd. Met het verlopen van de laatste aanstellingstermijnen van commissieleden heer Dwarshuis (december 2015) en mevrouw Stoker (oktober 2016) zijn een tweetal vacatures ontstaan. Daarnaast heeft de voorzitter, mevrouw Koekoek, haar werkzaamheden voor de commissie beëindigd. Hiermee kwam ook de functie van voorzitter vacant. De commissie wil de dames Koekoek en Stoker hartelijk danken voor hun inzet en inbreng de afgelopen jaren.

Met inachtneming van het bepaalde in de Regeling toezicht arrestantenzorg politie heeft een open sollicitatieprocedure plaatsgevonden. Op de opengestelde vacatures hebben 28 sollicitanten gereageerd voor de functie van commissielid en 6 voor de functie van voorzitter. De commissie heeft in het voorjaar met 9 sollicitanten gesprekken gevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat de commissie de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie heeft geadviseerd om de heer Deves en de dames Kok en Wijkman ter benoeming als commissielid bij de minister aan te bevelen. Daarnaast heeft de commissie het zittende lid, mevrouw Apotheker, voorgedragen als voorzitter.

Het advies van de commissie is overgenomen door de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie en heeft geleid tot een aanbeveling aan de minister. De heer Deves en de dames Kok en Wijkman zijn door de minister per 1 september 2016 benoemd als lid van de commissie. Mevrouw Apotheker is per 1 oktober 2016 benoemd als voorzitter. De commissie heet de nieuwe leden van harte welkom en wenst mevrouw Apotheker en de nieuwe leden succes met hun nieuwe functie.

Dit betekent dat de commissie op 31 december 2016 bestaat uit de heer I.D. Angishan (Gezinsbeschermer bij Jeugdbescherming Amsterdam), mevrouw C. Verwoerd (toezichthouder/overheidsadviseur), de heer M.E.W. Deves (Teamleider HAO team Huisartsopleiding VUmc Amsterdam), mevrouw C.J.M. Kok (Jurist Juridisch Loket, Beleidsmedewerker Vriend GGZ), mevrouw M.D.S Wijkman (Universitair docent, afdeling Strafrecht en Criminologie, faculteit Rechtsgeleerdheid, VU Amsterdam), de heer W.F.M. Strankinga (vicevoorzitter, arts/wetenschappelijk docent VUmc Amsterdam) en mevrouw C.F. Apotheker (voorzitter, beleidsadviseur Raad voor de rechtspraak).

2.2 Het secretariaat

Het secretariaat van de commissie is ondergebracht bij de politie-eenheid Amsterdam. Uitstekende ondersteuning wordt geboden door de heer R.P. Nijssen, mevrouw D.M. Tensen en mevrouw D. Klaassen. In september 2016 heeft mevrouw Klaassen het secretariaat verlaten. De commissie wil haar dank uitspreken voor alle inspanningen van het secretariaat het afgelopen jaar.

2.3 Taken en werkwijze van de commissie

Zoals hiervoor reeds aangehaald heeft de commissie volgens artikel 24 van het Besluit tot taak:

- toezicht te houden op de arrestantenzorg;
- jaarlijks voor 1 maart rapport uit te brengen aan de korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar;
- gevraagd en ongevraagd aan de korpschef advies uit te brengen en inlichtingen te geven omtrent aangelegenheden betreffende de arrestantenzorg.

De commissie ziet toe op de bejegening, de verblijfsomstandigheden en het verblijf van arrestanten en de naleving van de daarop betrekking hebbende voorschriften. Deze voorschriften zijn onder andere te vinden in de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (de Ambtsinstructie), het Besluit

beheer politie, de Regeling politiecellencomplex, het Landelijk Reglement Arrestantenzorg, de Inrichtingseisen politiecellencomplex Amsterdam-Amstelland en het Dienstvoorschrift Zorg voor en bejegening van ingeslotenen in cellencomplexen van de politie-eenheid Amsterdam (het Dienstvoorschrift Arrestantenzorg).

2.3.1 Werkwijze van de commissie

Evenals voorgaande jaren hebben de leden van de commissie zonder aankondiging alle cellencomplexen, basisteams en overige locaties waar arrestanten worden ingesloten bezocht. Dit heeft de commissie gedaan op wisselende dagen en tijdstippen en in wisselende samenstelling. De cellencomplexen, de rechtbank en het gerechtshof worden in principe altijd door twee leden tegelijk bezocht. De basisteams zijn in 2016 veelal door één lid bezocht. De leden mogen spreken met arrestanten en politiemensen en hebben vrije toegang tot de arrestantenregisters. Alle drie de cellencomplexen en de rechtbank worden maandelijks gecontroleerd. De frequentie van de bezoeken aan de basisteams is afhankelijk van de drukte van de bureaus. Bureaus waar regelmatig arrestanten verblijven, worden om de maand bezocht, dus zes keer per jaar. Bureaus waar minder vaak tot zelden of nooit een arrestant wordt aangetroffen worden tussen de één en vier keer per jaar bezocht. Het gerechtshof is eenmaal bezocht.

Tijdens een bezoek worden onder begeleiding van een politieambtenaar de ruimtes bekeken waar arrestanten kunnen verblijven. Als er tijdens het bezoek arrestanten zijn, voert het desbetreffende commissielid (of –leden) met enkelen van hen gesprekken om een beeld te krijgen van de bejegening en de verzorging op dat moment. Arrestanten worden onder andere gevraagd of ze bekend zijn met de reden van insluiting, of relaties (familie of vrienden) zijn ingelicht, ze een advocaat hebben gesproken, ze schriftelijke informatie hebben ontvangen, of ze - indien nodig of indien daarom is gevraagd - medische zorg hebben ontvangen, hoe het (eventuele) transport is verlopen en of ze eten en drinken hebben gekregen. Indien het een bezoek aan een cellencomplex betreft, wordt ook gevraagd of arrestanten de gelegenheid hebben gekregen te mogen douchen en hoe vaak en hoelang ze hebben mogen luchten. Onduidelijkheden of tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de leidinggevende besproken. Van elk bezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt dat op de maandelijkse vergadering van de commissie wordt besproken.

De commissie werkt met het landelijke rapportageformulier.² Dit formulier is opgesteld door het Landelijk Centrum en wordt door alle CTA's in Nederland gebruikt. Het doel van dit

² Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Rapportagemodel

formulier is een hogere mate van uniformiteit in de inspecties en de manier van verslaglegging.

De commissie koppelt conform de regelgeving (artikel 5, zevende lid, van de Regeling), haar bevindingen direct terug aan de leidinggevende. Na een bezoek aan een locatie maakt de commissie een verslag van haar bevindingen. Een terugkoppeling met daarin haar belangrijkste bevindingen wordt per e-mail verzonden aan de verantwoordelijke leidinggevende en het hoofd arrestantenzorg.

Van belang is dat de commissie al ten tijde van het bezoek bij de opco aangeeft wat haar bevindingen zijn en eventuele knelpunten bespreekt. Het is niet de bedoeling dat de terugkoppeling als een 'verrassing' wordt ervaren. De commissie heeft van verschillende hoofden van dienst terug gekregen dat zij de terugkoppelingen op prijs stellen en dat deze zelfs gebruikt worden voor de ontwikkeling van nieuwe visies, beleid of nodige veranderingen.

In 2016 heeft de commissie eenmaal een evenement bijgewoond in de Amsterdam Arena. De politiestation in de Amsterdam Arena neemt een aparte plaats in binnen de bureaus omdat zij alleen bemand is tijdens de ongeveer 250 evenementen per jaar in de Arena, Heineken Music Hall of Ziggo Dome. Het bezochte evenement betrof een voetbalwedstrijd.

Ook hebben twee commissieleden een zogenaamde pleindienst op het Rembrandtplein bezocht. Daarnaast is een commissielid een dagdeel meegegaan met de transportbus van Team Arrestantentaken.

Ook heeft de commissie in 2016 een aantal oefeningen bijgewoond in de cellencomplexen. In december is een ontruimingsoefening in het Hoofdbureau bijgewoond. In mei en november zijn rook- en ontruimingsoefeningen in het Cellencomplex Noordwest bijgewoond. En in maart is een brand- en ontruimingsoefening in het cellencomplex Zuidoost bijgewoond.

2.3.2 Werkgebied

De Nationale Politie kent tien eenheden. De eenheid Amsterdam is er hier een van. Onder het werkgebied van de commissie vallen drie cellencomplexen, te weten cellencomplex Hoofdbureau, cellencomplex Noordwest en cellencomplex Zuidoost. Daarnaast houdt de commissie toezicht op team Avim en het politiebureau Stationsplein. Hoewel dit laatste bureau onder de landelijke eenheid van de politie valt, dient dit bureau omdat het binnen het geografisch gebied van de politie-eenheid Amsterdam ligt conform de Regeling te worden bezocht door de Amsterdamse commissie.

De overige bureaus in Amsterdam zijn verdeeld in vier districten. Binnen het werkgebied is ook gelegen de rechtbank Amsterdam, de zwaar beveiligde locatie in Osdorp, alsmede het gerechtshof Amsterdam. De rechtbank en het gerechtshof worden, na overleg hierover met het bestuur van beide gerechten, sinds halverwege het jaar 2016 door de commissie bezocht. Binnen de regionale eenheid zijn de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Aalsmeer en Uithoorn gelegen.

De commissie dient door de politie op de hoogte te worden gesteld bij incidenten. Onder incidenten verstaat de commissie, zo is landelijk afgesproken met de andere CTA's, een poging tot zelfdoding of een geslaagde zelfdoding en een poging tot ontvluchting dan wel een geslaagde ontvluchting. De commissie heeft in 2016 geen meldingen ontvangen van een poging tot een ontvluchting dan wel een geslaagde ontvluchting. De commissie heeft vijf maal een melding ontvangen van een poging tot zelfdoding. Van een geslaagde zelfdoding of een sterfgeval heeft de commissie niets vernomen.

De hierover opgemaakt documentatie is door de commissie bekeken en besproken in de vergaderingen.

2.3.3 Landelijke bijeenkomsten CTA

Er hebben twee landelijke vergaderingen plaatsgevonden waarbij de voorzitter en de secretaris aanwezig waren.

Twee leden hebben de landelijke themadag van de Commissies van Toezicht bijgewoond. Hier werd uitleg gegeven over de profcheck (een soort kennistest voor politieambtenaren), werd toelichting gegeven op de Integrale Beroepsvaardigheids Traingen (IBT) die politieambtenaren volgen en spraken afgevaardigden van de Nationale Ombudsman en de Commissie van Toezicht van de Dienst Vervoer & Ondersteuning van de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Vanuit het Landelijk Centrum worden ieder jaar landelijke thema's vastgesteld. Deze thema's zien op een onderdeel van de arrestantenzorg en worden in dat jaar extra gecontroleerd en belicht. Voor 2016 waren de vastgestelde thema's maatregelen die worden genomen tegen lastige arrestanten, kwaliteit en bezetting van het personeel en oneigenlijk gebruik van de politiecellen.

2.3.4 De website

In 2015 is de website www.toezichtarrestantenzorg.nl ontwikkeld en online gegaan. Op deze website kan men de nodige informatie vinden over alle CTA's en hun werkzaamheden. Ook zijn de jaarverslagen van alle commissies te raadplegen via de website. De website heeft

ook een afgeschermd gedeelte, waar alleen commissieleden (middels inloggen) toegang tot hebben.

2.3.5 Vergaderingen

De commissie is in 2016 elf keer bij elkaar gekomen voor een vergadering. Deze vindt standaard plaats op de derde donderdag van de maand. De vergadering in de maand juli is niet doorgegaan. Daarnaast is de commissie nog tweemaal bijeen gekomen voor het houden van sollicitatiegesprekken. Tijdens de vergadering worden actualiteiten, ontwikkelingen en belangrijke vraagstukken besproken. Ook wordt er iedere vergadering stil gestaan bij de bevindingen van de commissie van de afgelopen maand.

In 2016 heeft de commissie zich laten voorlichten door een politieambtenaar over de hiervoor genoemde profcheck. Daarnaast is de commissie geïnformeerd door het hoofd Bedrijf Hulpverlening van de politie, eenheid Amsterdam.

2.3.6 Overleg met de Eenheidsleiding

Het afgelopen jaar heeft de commissie, in persoon de voorzitter en de vicevoorzitter, eenmaal overleg gevoerd met Linda van Rede, (Hoofd Bedrijfsvoering) en Ruud van Baal, (Teamchef Arrestantentaken). Tijdens dit overleg zijn opvallende bevindingen, eventuele actualiteiten en wijzigingen in het functioneren van cellencomplexen en wijkteambureaus besproken. Net als voorgaande jaren spreekt de commissie haar waardering uit voor de openhartige wijze waarop de Eenheidsleiding gevraagd en ongevraagd informatie verschaft en mogelijke verbeterpunten met de commissie bespreekt. Ook tussentijds worden eventuele vragen van de commissie door de heer Van Baal op accurate wijze beantwoord.

3. Bevindingen Toezicht in de Cellencomplexen

3.1. Aantal bezoeken en aantal gesproken arrestanten

De drie cellencomplexen Zuidoost (ZO), Noordwest (NW) en het Hoofdbureau (HB) zijn in totaal 35 keer onaangekondigd bezocht. Tijdens al deze bezoeken is met arrestanten gesproken, en steekproefsgewijs zijn tijdens het bezoek de verblijven, inboekruimtes, douches en toiletten, voeding, luchtplaatsen en gangen gecontroleerd.

In 2016 verbleven er in de drie cellencomplexen tezamen in totaal 32186 arrestanten, onder wie 2504 minderjarigen. Deze informatie is op verzoek van de commissie verstrekt door de heer Van Baal.

Tijdens de bezoeken van de commissie verbleven er in de cellencomplexen 507 personen, waarvan het gros van het mannelijk geslacht (467). Van de 507 personen waren er 43 minderjarig in zowel het CZO als ook het CHB verbleven er 15 minderjarige ingeslotenen ten tijde van de inspecties, in het CNW verbleven er 13. Er is tijdens de 35 bezoeken van de commissie aan de cellencomplexen in totaal met 129 arrestanten gesproken, onder wie 24 minderjarigen.

Cellencomplexen	Meerderjarigen	Minderjarigen	Totaal
ZO	27	8	35
NW	41	7	48
HB	37	9	46
Totaal	105	24	129

Overzicht gesproken arrestanten

Het aantal aanwezige arrestanten bij een bezoek varieerde van 4 tot 25. De commissie heeft getracht altijd in ieder geval de aanwezige minderjarigen, vrouwen en arrestanten met mogelijk medische of mentale problemen te spreken. De commissie rekent minderjarigen tot de speciale groepen arrestanten, net zoals verslaafden en arrestanten die onder invloed zijn van verdovende middelen. Arrestanten die tot een speciale groep behoren hebben veelal een aparte rechtspositie of hebben speciale of extra zorg nodig.

Een enkele keer lukte het voeren van een gesprek minder tot helemaal niet, door een taalbarrière of omdat de arrestant geen vragen heeft willen beantwoorden. Een aantal keer heeft de commissie gebruik gemaakt van een tolkentelefoon. Dit werkte uitstekend.

3.2 Cellencomplex Hoofdbureau

Algemeen

Het Hoofdbureau wordt maandelijks bezocht door twee leden van de commissie. De ontvangst en begeleiding is over het algemeen vriendelijk en toeschietelijk, ook als het druk is. De commissie is bij vrijwel al het personeel bekend en wordt beschouwd als een onderdeel dat er als vanzelfsprekend bij hoort.

Na afloop van de inspectie vindt altijd een nabespreking plaats met de chef van dienst/opco. Die bespreking vindt plaats in de ruimte die als meldkamer dienst doet en waar meer mensen aanwezig zijn. Er wordt vrijwel altijd actief meegeluisterd naar die terugkoppeling en niet zelden komt er een discussie op gang over bepaalde onderwerpen, met name als om opheldering wordt gevraagd. De commissie heeft waardering voor de open en constructieve houding van medewerkers.

Ontvangst en rondleiding, gebruik logging

Vriendelijk en toeschietelijk, na de kennismaking wordt een uitdraai van de logging gemaakt om te inventariseren hoeveel arrestanten er zijn en wat de mogelijke bijzonderheden zijn.

Het komt regelmatig voor dat een arrestant vertelt dat zaken niet in orde zijn of dat het onduidelijk is hoe zaken zijn gegaan, dat een advocaat niet is gebeld, familie niet is geïnformeerd of dat een arts niet is langs geweest.

De commissie hoort dergelijke klachten van de arrestanten aan, noteert ze en kijkt na afloop in de logging om te verifiëren wat er volgens de logging is gebeurd of verstrekt of niet. In veel gevallen geeft de logging voldoende informatie om de handelwijze van de arrestantenverzorgers te billijken (bv. een arrestant geeft aan te weinig te zijn gelucht terwijl in de logging staat dat de arrestant niet wilde luchten). Het komt echter ook voor dat informatie in de logging ontbreekt. Afgelopen jaar is het voorgekomen dat de arrestantenverzorgers de situatie mondeling toelichten wat er volgens hun is gebeurd.

Dat kan een plausibel verhaal zijn, maar stelt niet gerust en is onvoldoende. De commissie gaat uit van het adagium, niet gelogd is niet gebeurd.

'We treffen een minderjarig meisje van 16 jaar. Ze is met haar vriendinnen aangehouden. Haar ene vriendin hebben we dan al gesproken, de andere is in verhoor. Ze weet waarom ze is aangehouden en is net binnen.

Ze heeft wel eten en drinken aangeboden gekregen, maar ze wil niets hebben. Een advocaat moet nog komen, ze weet niet wat er verder gaat gebeuren. Ze heeft (nog) geen contact met Jeugdzorg gehad. Het meisje zegt niet te weten of haar ouders op de hoogte zijn van haar aanhouding. Ook aan haar zijn geen huisregels uitgedeeld.

Naderhand vragen we hoe het zit met de ouders van het meisje, en of haar ouders zijn gebeld. In de logging staat het niet, maar de agent is heel stellig en zegt dat er contact is geweest met de ouders van het meisje. Of het meisje zelf daarover is geïnformeerd durft hij niet te zeggen.'

Huisvesting en vervoer (mbt ervaringen arrestanten)

Het Hoofdbureau heeft minder moderne voorzieningen dan de andere arrestantencomplexen. Zo zijn slechts enkele cellen voorzien van een technozuil en die worden voornamelijk gebruikt voor minderjarigen.

Het is enkele keren voorgekomen dat het opvallend koud was in het complex. De aanwezige arrestantenbewaarders proberen daar wel wat aan te doen door veel dekens uit te delen. Bij een hierop volgende inspectie bleek dat er pogingen waren ondernomen om de thermostaat hoger te zetten.

Over het vervoer zijn geen bijzonderheden te melden.

Intakebalie

De intakebalie waar de arrestanten binnenkomen is in het verslagjaar vernieuwd. De commissie heeft de verbouwing van maand tot maand kunnen volgen en zich laten informeren over de verschillende verbeteringen die zijn aangebracht. De commissie begreep dat het personeel actief mee heeft gedacht aan de indeling, situering en logistiek. Er is creatief gebruik gemaakt van de aanwezige ruimte om het inboekproces van arrestanten zo goed mogelijk te laten verlopen. De commissie heeft begrepen dat de medewerkers moeten wennen aan de nieuwe omgeving, maar de verbouwing wel ervaren als een grote verbetering.

Veiligheid

Alle keren dat het HB werd bezocht waren er voldoende BHV'ers aanwezig.

Bij het bezoek in mei wordt aangegeven dat twee weken eerder een tabletop bespreking is geweest. Een brandoefening staat gepland in juni.

Bij het HB wordt door het personeel een keer opgemerkt dat een grotere werkdruk wordt ervaren nu de arrestanten van de Beursstraat vrijwel allemaal naar het HB worden gebracht. De commissie heeft tijdens de bezoeken nooit concrete aanwijzingen gehad dat de veiligheid van de arrestanten door drukte niet voldoende zou zijn geborgd.

Verzorging en bejegening

De arrestanten zijn over het algemeen te spreken over de verzorging en de manier waarop met ze wordt omgegaan. Met extra wensen over meer eten of drinken wordt soepel omgegaan. Als het fris is in de cellen worden extra dekens uitgedeeld.

'Ik tref een mijnheer met wie ik in het Engels praat. Hij weet waarom hij twee dagen eerder is gearresteerd, hij heeft ook een advocaat gesproken en weet wat er verder gaat gebeuren. Contact met de buitenwereld is niet gelukt. Er is geprobeerd om zijn vriendin te bellen, maar ze neemt de telefoon niet op.

Hij heeft een boek, eten, hij heeft geen arts nodig en is tevreden over de manier waarop hij wordt behandeld. Hij vertelt geboeid te zijn afgevoerd bij zijn arrestatie, maar dat ging 'smooth'.'

Een enkele keer klaagt een arrestant dat de medewerkers haar discrimineren vanwege haar buitenlandse afkomst. Waar de discriminatie uit bestaat wordt de commissie niet helemaal duidelijk.

'Een mevrouw die geen taal spreekt die ik versta. De chef van dienst belt met de tolktelefoon en heeft binnen enkele minuten een tolk aan de lijn.

De mevrouw is niet te spreken over haar behandeling en vertelt dat het slecht gaat met haar. Ze heeft een folder gekregen. Ze weet waarom ze is gearresteerd maar volgens haar zeer ten onrechte. Ze zit twee dagen opgesloten en zegt niet te zijn gelucht. Omdat ze verslaafd is aan roken is ze daar boos over. Ze heeft geen advocaat gesproken. Ze wil per se haar eigen advocaat, maar haar telefoon is weg of niet opgeladen, dat wordt me niet duidelijk en dus kan ze niet bij het nummer van haar advocaat. Daar wil ze een klacht over indienen. Familie of vrienden weten dus ook niet waar ze is, ze heeft geen telefoonnummers.

De mevrouw zegt te worden gediscrimineerd, er wordt haat geuit omdat ze uit het

buitenland komt. Ze wil niet eten. Het gesprek verloopt moeizaam.

We bekijken later de logging. Daarin staat dat de mevrouw in ieder geval die dag een keer is gelucht. Ze zal nog een keer worden gelucht. Daarnaast blijkt dat ze het aangeboden eten en drinken soms wel soms niet accepteert.'

Tijdens één bezoek hadden veel arrestanten lectuur. Het bleek dat die dag een nieuwe zending was binnengekomen en een bepaalde arrestantenverzorger daar werk van maakte.

Informatieverstrekking aan arrestanten

De informatieverstrekking op deze locatie gaf dit jaar een wisselend beeld. Op het HB zijn maar enkele cellen uitgerust met een technozuil waar informatie gevonden kan worden over de rechten en plichten van de arrestanten. Dit betekent dat het overgrote deel van de arrestanten die binnenkomen een folder uitgereikt dient te krijgen in een voor hun begrijpelijke taal.

Bij een bezoek in maart bleken geen van de bezochte arrestanten een folder te hebben gekregen. Bij een bezoek in juli waren er wel folders uitgedeeld, maar allemaal in het Duits, terwijl er arrestanten waren die de Duitse taal niet machtig zijn. Bij een bezoek in augustus bleek er weer geen enkele folder te zijn uitgereikt.

Als de commissie het onderwerp benoemt bij de terugkoppeling wordt de verantwoordelijkheid voor het uitreiken soms ook bij andere collega's neergelegd.

Over de brochures:

'Ons wordt verteld dat de brochures moeten worden uitgereikt bij binnenkomst. Dat is de verantwoordelijkheid van het 'inkomstenteam'. In de binnenkomst ruimte, waar het inkomsten team zit, liggen, zo hebben wij geconstateerd, de brochures in alle talen.

Het Hoofd van Dienst zei ons, dat zij er niet voor kan instaan dat die brochures ook worden gegeven aan de arrestanten en soms worden ze gegeven maar verdwijnen de brochures in het afval.'

Positief is dat in het najaar een verbetering was te bemerken op dit onderwerp.

'De commissie merkt op dat er in positieve zin gestuurd is op het uitdelen van de folders aan arrestanten. De meeste arrestanten die zijn bezocht hebben informatie gekregen.'

Maaltijden

De warme maaltijden zijn op zichzelf goed, de klachten over de boterhammen blijven dezelfde als van vorig jaar. Het brood is nat of wordt bevroren uitgedeeld.

Minderjarige arrestanten

De commissie heeft dit jaar weinig minderjarige arrestanten aangetroffen in het HB, daarbij zijn geen ongeregelheden aangetroffen, afgezien van het voorbeeld bij de logging, over een minderjarige waarbij wel of niet ouders waren ingelicht.

'Een 12 jarige jongen die samen met zijn broer is aangehouden. Hij is zelf naar het politiebureau gekomen en van daaruit naar het Hoofdbureau vervoerd. Dat is allemaal rustig gegaan. Hij heeft zijn ouders en een advocaat gesproken, niemand van de kindbescherming.

Hij vertelt dat het de tweede keer is dat hij is aangehouden. Hij vindt het aangeboden eten niet lekker, hij wil graag naar huis. De verzorgers zijn aardig tegen hem.

Een minderjarige jongen van 14 jaar, de broer van de 12 jarige jongen. Hij vertelt hetzelfde als zijn broer, ze zijn zelf naar het politiebureau gekomen en hebben hun ouders en een advocaat gesproken. Deze jongen vertelt dat hij daarnaast iemand van de kindbescherming heeft gesproken. Morgen wordt hij voorgeleid. Ook voor hem is het de tweede keer dat hij is aangehouden. Hij is geïnformeerd over de huisregels, vertelt dat de verzorgers rustig met hem omgaan. Hij heeft iets te lezen gekregen, maar wil graag een ander boek, iets spannender. Dat wordt hem toegezegd.'

3.3 Cellencomplex Zuid Oost

Ontvangst, logging en rondleiding

Elke maand is CZO door twee leden van de commissie bezocht.

De ontvangst en begeleiding is vriendelijk en professioneel geweest. Na afloop van de inspectie is er altijd ruimte voor een mondelinge terugkoppeling geweest. Daarin werden bevindingen teruggegeven, of heeft de commissie zich nader laten informeren, over de werkprocessen, de personele bezetting, aard van de arrestanten populatie en overige bijzonderheden.

De commissie is in de zomer aangesproken door enkele personeelsleden die hun zorg uitten over de ervaren werkdruk. De commissie heeft nota genomen van de opmerkingen. Bij vervolfbezoeken werden deze opmerkingen desgevraagd niet herkend.

De logging

Bij binnenkomst is de logging altijd als eerste geraadpleegd. Het is daarbij opgevallen dat CZO meerdere logging systemen hanteert, waardoor het soms moeite kostte iets op te zoeken.

De logging in die verschillende systemen is voor zover de commissie dat heeft kunnen beoordelen, goed bijgehouden. De commissie heeft vooral gelet op de logging gegevens rond de nachtcontroles, medicatiegebruik, of de verpleegkundige /arts -indien relevant- was ingeschakeld en op informatie betreffende de geestelijke gesteldheid van de ingeslotene.

De commissie heeft zich net als het voorafgaande jaar bij haar bezoeken aan arrestanten vooral gericht op de gearresteerde vrouwen, minderjarigen en arrestanten met een medisch probleem.

Huisvesting en vervoer

CZO heeft altijd een schone indruk gemaakt.

Een aantal keren hebben er kleine verbouwingen plaats gevonden waardoor er in de gangen bouw materiaal zoals bijvoorbeeld kabels is aangetroffen. Zo zijn in 2016 de brandmelders vervangen. Een keer bleken twee douches defect.

De natte ruimten, de keukens, en de inboekruimten waren altijd schoon.

De (oog)gel die CZO gebruikt, is binnen de houdbaarheidsdatum aangetroffen.

De in de cellen aanwezige technozuilen stonden bij ons bezoek in de cel bijna altijd aan, maar bij navraag bleken zij met een zekere regelmaat niet uitgelegd. De commissie heeft arrestanten ook een aantal keren moeten uitleggen hoe de camera werkte. Een enkele technozuil bleek niet goed te werken.

Een aantal keer is gevraagd of de nieuwe regelgeving rond de aanwezigheid van de advocaat bij politieverhoor tot mogelijk logistieke problemen had geleid. Bijvoorbeeld dat er geen verhoorkamers genoeg waren. De nieuwe regelgeving heeft in CZO geen logistieke problemen opgeleverd.

De commissie heeft bij bijna elke inspectie gevraagd hoe de arrestant het vervoer heeft ervaren en hoe dit is verlopen. Over het algemeen hebben arrestanten aangegeven dat zij hierover geen klachten hadden.

Veiligheid

Om de veiligheid van arrestant en personeel binnen CZO te waarborgen heeft de commissie geconstateerd dat regelgeving en overige afspraken op dit gebied goed werden nageleefd.

De commissie heeft nimmer waargenomen dat arrestantenverzorgers wapens of pepperspray in de arrestantencomplexen met zich droegen. Bij het begeleiden van een arrestant zijn arrestantenverzorgers altijd met twee of meer.

Arrestanten die in de war waren of suïcidaal leken, werden direct in de observatiecel geplaatst, waar zij regelmatig werden gecontroleerd. Er is in het verslagjaar één poging tot suïcide in CZO aan de commissie bekend gemaakt.

De commissie heeft in dit verslagjaar niet waargenomen dat er arrestantencellen oneigenlijk werden gebruikt.

In het CZO is in het voorjaar van 2016 een ontruimingsoefening gehouden, waarbij de commissie ook aanwezig was. Na afloop werden nuttige evaluatie punten naar voren gebracht. Deze punten betroffen onder meer de samenwerking met de brandweer. De tweede oefening die in december stond gepland, kon door omstandigheden (plotselinge drukte in combinatie met onderhoudsmaatregelen in de gangen) niet doorgaan en werd dezelfde ochtend afgeblazen.

Het is de commissie niet duidelijk geworden hoe leerpunten rond de oefening op het -niet bij de oefening aanwezige- personeel doorgaans wordt overgedragen.

Verzorging en bejegening

Informatie

Arrestanten moeten op de hoogte worden gebracht van de reden van hun insluiting, en dat gebeurt formeel middels het document van de inverzekeringstelling. Dat document wordt na het verhoor (indien van toepassing) verstrekt. Bijna alle gesproken arrestanten wisten de reden van hun arrestatie.

In CZO staat in iedere cel de technozuil. Hierop is de informatie te vinden over de huisregels en rechten van arrestanten. De technozuil moet worden uitgelegd. Regelmatig bleek de technozuil echter niet uitgelegd.

Op de technozuil zit een camera. Regelmatig heeft de commissie de arrestanten moeten uitleggen dat de camera niet continu aanstaat, doch slechts wanneer door de arrestant op de bel wordt gedrukt.

Over de rechten en plichten van de arrestant is ook een voorlichtingsbrochure in alle talen beschikbaar. Een enkele keer heeft de commissie de brochure op cel aangetroffen.

In die brochure en in de informatie beschikbaar op de technozuil staat onder meer dat de arrestant contact mag hebben met de familie om te laten weten waar hij of zij zich bevindt. Tenzij dit in belang van het onderzoek niet wenselijk is, in dat geval mag dat contact worden geweigerd.

De commissie heeft een aantal keer een arrestant gesproken die wel graag contact wilde met de familie maar waar dit niet had plaats gevonden. Het is bij die bezoeken bij navraag de commissie niet duidelijk geworden waarom niet.

Voor minderjarigen dient een aparte brochure voorhanden te zijn.

In cel 402 spreken wij een vrouw. Zij is dyslectisch, dus de technozuil is geen uitkomst als het om haar rechten gaat. De vrouw heeft al gevraagd om contacten met haar familie/kenniskring, en zij krijgt te horen dat het te druk is, dat zij moet wachten.

Voedsel

De commissie heeft vastgesteld dat de voorraad aan warme maaltijden altijd binnen de houdbaarheidsdatum was.

Fouilleren, luchten en ontspanning

De administratieve procedure rond de ingenomen goederen is niet altijd in orde gebleken. Het kwam een aantal keer voor dat de lijsten waarop zowel politie als arrestant een handtekening moesten zetten niet waren getekend.

De reden waarom de arrestant niet had getekend, was dan niet aangegeven.

Arrestanten is altijd luchten aangeboden.

Als het gaat om het verschaffen van lectuur kreeg de commissie een wisselend beeld: soms werd lectuur aangetroffen, soms meldde een arrestant dat hem /haar geen lectuur was aangeboden, terwijl de arrestant dat wel wilde.

Sommige arrestenverzorgers gingen er desgevraagd vanuit dat de arrestant er zelf om moest vragen.

De lectuurkar is in het verslagjaar nauwelijks bijgevuld of gewijzigd.

Medische verzorging

In de complexen wordt de organisatie rond de inroep van medische verzorging voor de arrestanten en de medicijnverstrekking door één arrestantenverzorger gecoördineerd. Hij is aanspreekpunt en regelt afspraken met de verpleegkundige en de arts.

De commissie sprak met een zekere regelmaat arrestanten die zeiden medicijnen te gebruiken.

De medische zorg wordt doorgaans geïndiceerd (en gelogd) als de arrestant aangeeft dat nodig te hebben of als arrestant in de war lijkt.

De commissie heeft de indruk gekregen dat dit proces rond de medische zorg goed liep.

De commissie heeft enige keren de inhoud van de EHBO doos bekeken, er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

Minderjarigen

De commissie heeft extra aandacht gegeven aan gearresteerde minderjarigen, want zij vormen een kwetsbare groep. Bij vrijwel alle bezoeken heeft de commissie minderjarige arrestanten aangetroffen. De commissie heeft altijd met de aanwezige minderjarigen gesproken.

Meestal waren advocaten en jeugdzorg op de hoogte gesteld van het verblijf in de politiecel.

Voor minderjarigen die in een politiecel belanden zijn de rechten apart benoemd.

De brochure 'wat zijn je rechten als minderjarige' wordt niet altijd aan de minderjarigen uitgereikt, zo heeft de commissie geconstateerd. Omdat soms ook de technozuil (waarop deze rechten staan) niet altijd wordt uitgelegd, weet de minderjarige dus niet wat hij of zij mag vragen.

Zoals het recht dat ouders/vertegenwoordigers onbeperkt toegang tot de minderjarige hebben, dat er lectuur en/of studiemateriaal kan worden aangeboden. Of dat de minderjarige zo mogelijk in een 'kindvriendelijke' cel wordt geplaatst. In CZO zijn ruimere en lichtere cellen beschikbaar, die worden gebruikt voor claustrofobische arrestanten. Maar de commissie heeft nooit waargenomen dat een minderjarige in zo'n cel werd geplaatst.

Het is de commissie opgevallen dat geen van de gesproken minderjarigen huiswerk of studiemateriaal op hun cel hadden, noch dat hen dit was aangeboden.

Conform de landelijke regelgeving voor minderjarigen wordt de wettelijke vertegenwoordiger zo spoedig mogelijk uit eigen beweging in kennis gesteld. De commissie heeft geconstateerd dat dit niet consequent in CZO is gebeurd. Een aantal keer sprak de commissie een minderjarige die wel wilde bellen, maar het was hem geweigerd.

In cel 410 bevindt zich een 15 jarige jongen. Hij spreekt Duits en een beetje Engels. Hij wil zijn familie in Duitsland laten weten dat hij vastzit. Hij heeft dit doorgegeven aan zijn advocaat, aan de kindbescherming, aan de arrestantenverzorgers, zegt hij. Maar het is nog niet gebeurd. Hij weet het nummer niet uit z'n hoofd (zijn mobiel is afgegeven, daar staat het nummer in, het gaat ook om het landnummer Duitsland). Wij zeggen hem toe dit door te geven. Hij raakt geëmotioneerd als hij het over zijn familie heeft. Hij zegt: ik ben een kind, in Duitsland worden kinderen niet opgesloten.

De arrestantenverzorgers hebben aan de commissie aangegeven dat zij altijd toestemming van de recherche vragen om arrestanten (ook de minderjarigen) te laten bellen. Het werd bij het bezoek in deze gevallen niet duidelijk of de recherche toestemming had onthouden.

Er is door de arrestantenverzorging net als in de vorige jaren benadrukt dat zij extra aandacht hebben voor de minderjarigen, in de vorm van een arrestantenverzorger die speciaal voor de minderjarigen wordt aangewezen. Wat precies de taak van de arrestantenverzorger voor de minderjarigen inhoudt is de commissie echter niet duidelijk geworden.

cel 411 Minderjarige arrestant. Is gisteravond gekomen. Hij heeft het over dat hij is weggerend voor de politie en dat die vervolgens hem hebben opgepakt, waarbij zijn pink is verwond. Pink zit in verband. De vp is al langs geweest. Hij zegt dat hij bang is en hij huilt. Hij wil echt niet blijven. Hij heeft wat water/koude thee gedronken maar kan niet eten, zegt hij. Hij maakt zich grote zorgen, onder meer over zijn school. Hij heeft een advocaat gesproken. Hij gaat straks zijn moeder spreken, zegt hij. Hij wil zakdoekjes, wat lezen, en een contact met jeugdzorg zou hij ook wel willen. Wij geven dit allemaal aan het personeel door. (Direct na ons bezoek zien wij de betreffende verzorger voor minderjarigen op de cel van de jongen een gesprek voeren)

3.4 Cellencomplex Noord West

Ontvangst en rondleiding

De commissie heeft CNW in 2016 elf maal bezocht. De commissie is altijd vriendelijk ontvangen. Bij elk bezoek werd ruim de tijd genomen om de commissie rond te leiden en de vragen van de commissie te beantwoorden. Na afloop van de inspectie was er de gelegenheid voor het geven een mondelinge terugkoppeling. Door het bekijken van de logging konden veelal onduidelijkheden of vragen van de commissie worden opgelost.

Logging

De logging werd bij de binnenkomst altijd als eerste geraadpleegd. Er werd een uitdraai gemaakt van de aantal arrestanten die op dat moment vast zaten. Minderjarigen, vrouwen en arresten met medisch probleem werden bijna altijd gesproken. De commissie is van mening dat de logging, zover de commissie kon beoordelen, goed bijgehouden werd. Door de commissie is vooral gekeken naar de gegevens met betrekking tot medicatiegebruik en of, indien van toepassing, jeugdbescherming was ingelicht of de arts of verpleegkundige was ingeschakeld.

Na afloop bekeken wij de logging. Bij binnenkomst werd een arts gebeld die binnen 6 minuten arriveerde. Tien minuten later werd de arrestant naar het ziekenhuis gebracht om de schouder te reponeren.

De commissie heeft een aantal malen de in beslag genomen spullen gecontroleerd. In alle gevallen was sprake van een goede registratie. Waardevolle zaken zoals geld, telefoon en identiteitspapieren werden deugdelijk opgeborgen in afgesloten zakken en afgetekend door de politieambtenaren. De handtekening van de arrestant ontbrak nogal eens, waarbij niet duidelijk is geworden of de arrestant niet wilde tekenen of niet in staat was gesteld om te tekenen.

Wij controleerden bij drie arrestanten de ingenomen spullen. De inhoud was keurig omschreven en deugdelijk opgeborgen maar bij twee waardenzakken ontbrak hun handtekening waarbij niet duidelijk was waarom.

Huisvesting en vervoer

Het cellencomplex was ten tijde van de inspecties schoon. Het is de commissie opgevallen dat in een aantal gevallen het geluid van de technozuil niet werkte. Wanneer de commissie na afloop het besprak werd dit meteen opgepakt. Over het algemeen gaven arrestanten aan dat ze tevreden waren over het vervoer. In bijna alle gevallen waren de arrestanten rechtsreeks naar het cellencomplex gebracht. Slechts een enkele keer werd de arrestant naar het cellencomplex gebracht vanaf een politiebureau. Twee keer heeft een arrestant aangegeven dat hij onnodig en met de handen op de rug geboeid was en hierdoor niet tevreden was over de transport. Een keer hiervan was dit gedaan door een speciale eenheid.

Een volwassen man die de avond tevoren is ingesloten. Hij heeft de rechtenbrochure ontvangen en weet waarom hij aangehouden is. Hij heeft een advocaat gesproken, voelt zich gezond en heeft eten en drinken gekregen. Hij is nog niet gelucht daar wordt nog voor gezorgd. Over het transport naar het cellencomplex is hij ontevreden. Hij is in Haarlem aangehouden en geboeid in een gewone politieauto naar het cellencomplex gebracht. De rit was zeer ongemakkelijk.

Veiligheid

De personele bezetting was doorgaans voldoende, een enkele maal krap en volgens de opco eenmaal onvoldoende.

Regelgeving ten aanzien van de veiligheid van zowel arrestant als personeel wordt naar het oordeel van de commissie goed nageleefd.

In het CNW zijn er meerdere ontruimingsoefeningen gedaan waarbij de commissie aanwezig was. De commissie is van mening dat dit zeer zorgvuldig wordt gedaan en professioneel. Na afloop is er een briefing waarbij de commissie ook aanwezig was. Er werd gekeken wat er goed ging en wat verbeterd kan worden.

Verzorging en bejegening

Bijna alle arrestanten waren tevreden over de bejegening door de arrestantenverzorgers. De arrestanten wisten de reden waarom ze vast zaten. Het is de commissie regelmatig opgevallen dat bij verschillende inspecties de informatie verstrekking erg verschillend was; bij de ene inspectie was geen informatiebrochure afgegeven of was de technozuil niet uitgelegd, bij een volgende inspectie had iedereen een brochure gekregen of was de technozuil wel uitgelegd.

De commissie heeft regelmatig arrestanten gesproken die medische verzorging nodig hadden. In bijna alle gevallen was door de arrestantenverzorgers goed bijgehouden of er een arts of een verpleegkundige is gesproken. Per dienst is in het cellencomplex een arrestantenverzorger aangewezen die medicatie bijhoudt. Door deze arrestantenverzorger wordt ook de logging goed bijgehouden.

Arrestanten hebben het recht familieleden in kennis te stellen van hun insluiting. Veel arrestanten bleken hier geen behoefte aan te hebben. Diegene die dat wel hebben, bellen zelf of lieten het contact met de familie verlopen via de advocaat. De commissie heeft vernomen dat een ingeslotene een enkele keer geen toestemming heeft gekregen om contact met de familie te hebben.

Wij spreken een volwassen vrouw die een dag eerder tegelijk met haar man thuis is aan gehouden. Zij heeft geen kinderen en voor de huisdieren wordt gezorgd. Zij was alleen bij het luchten en mocht roken. Zij vroeg of zij haar ouders mocht bellen maar dit werd niet toegestaan. Zij zat niet in beperkingen.

Minderjarigen

De commissie heeft extra aandacht voor het welbevinden van de minderjarigen. Bij zes van de elf bezoeken waren er minderjarige arrestanten, in alle gevallen jongens. De commissie streefde er naar om altijd met de minderjarigen te spreken. Soms lukte dit niet omdat zij verhoord werden, een enkele maal omdat zij een dergelijk gesprek niet wilden. In alle gevallen waren ouders en/of voogd geïnformeerd over hun aanhouding. Als ouders of voogd de minderjarige willen bezoeken dan gebeurt dit in een van de ophoudruimtes waar fysiek contact mogelijk is. Geen van de minderjarigen werd actief studiemateriaal aangeboden, geen van de minderjarigen vroeg daar zelf om. De minderjarigen werden altijd afzonderlijk van de volwassenen gelucht.

4. Bevindingen toezicht politiebureaus, AVIM en overige politiestations

Alle bevindingen voor politiebureaus, AVIM en overige politiestations zijn hieronder per district geïnventariseerd. In de verschillende districten is een aantal bureaus geclusterd. De inventarisatie van de bevindingen heeft plaatsgevonden aan de hand van de onderwerpen:

- Ontvangst en rondleiding
- Huisvesting en vervoer
- Veiligheid
- Verzorging en bejegening

4.1 District 1 Centrum Noord

Basisteam Burgwallen (Beursstraat en Nieuwezijds Voorburgwal). Basisteam Amstel (IJ-tunnel), Basisteam Jordaan (Lijnbaansgracht) en Basisteam Boven IJ (Rodekruisstraat)

Naam basisteam	Aantal bezoeken
Burgwallen (Beursstraat en Nieuwezijds Voorburgwal)	6
Amstel (IJ-tunnel)	4
Jordaan (Lijnbaansgracht)	2
Boven IJ	2
Totaal	14

Aantal bezoeken district 1

Burgwallen

Bureau Beursstraat/Burgwallen

Het bureau aan de Beursstraat is driemaal bezocht. Op 23 mei 2016 is dit bureau verhuisd naar een geheel nieuwe locatie op de Nieuwezijds Voorburgwal. De nieuwe locatie werd ook driemaal bezocht. Eenmaal trof de commissie een arrestant aan op de Beursstraat en eenmaal een arrestant op de Nieuwezijds Voorburgwal.

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd vriendelijk en geduldig rondgeleid en te woord gestaan. Op de nieuwe locatie werd ruim de tijd genomen voor bezichtiging van alle voor de commissie belangrijke delen van het gebouw. Op 23 juni was de officiële opening van het gebouw waarbij de commissie aanwezig was.

Huisvesting en vervoer

De nieuwe locatie werd door de medewerkers die wij spraken als een verademing gezien. Veel ruimte en licht, een ordelijk en modern bureau hemelsbreed op een paar honderd meter afstand van de oude locatie. Er zijn drie dagverblijven op de nieuwe locatie die er zeer hygiënisch en schoon uitzien. De twee arrestanten die wij spraken waren tevreden over het transport.

Veiligheid

Bij het betreden van de dagverblijven wordt door de politieambtenaren het wapen en de pepperspray opgeborgen in de wapenkuisjes. In het nieuwe gebouw waren de kleine blusmiddelen en de vluchtwegaanduiding nog niet aangebracht. Bij elk bezoek vroegen wij wanneer de laatste ontruimingsoefening was gehouden maar niemand bleek daarvan op de hoogte.

Verzorging en bejegening

Op dit bureau zijn geen maaltijden meer voorradig. De twee arrestanten die wij spraken waren tevreden over verzorging en bejegening.

Amstel

Ontvangst en rondleiding

Vriendelijk ontvangen en goed rondgeleid

Huisvesting

Het bureau is schoon en netjes, net als de ophoudruimtes en de toiletten, maar maakt ondanks dat een wat verwaarloosde indruk.

Veiligheid

Het afleggen van het dienstwapen blijft een probleem door de onhandige indeling van het gebouw. De aanwezige agenten hebben een BHV diploma. Er is geen informatie over ontruimingsoefeningen, niemand weet er iets van.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen nauwelijks meer arrestanten op dit bureau. Tijdens de bezoeken dit jaar heeft de commissie eenmaal twee arrestanten aangetroffen. De één sprak een taal die de commissie niet machtig was, de ander gaf op elke vraag als antwoord '*no comment*'.

Jordaan

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst en rondleiding was in beide gevallen vriendelijk en er werd ruim de tijd genomen om de commissie te woord te staan en vragen te beantwoorden. Bij een bezoek was er een volwassen mannelijke arrestant met wie de commissie sprak.

Huisvesting

Het bureau maakt een ordentelijke en schone indruk. De intercom in de dagverblijven werd bij beide bezoeken gecontroleerd en bleek in orde.

Veiligheid

Brandblusapparatuur wordt regelmatig gecontroleerd. In dit bureau is het een vaste gewoonte om bij betreding van de dagverblijven wapen en pepperspray in de wapenkluisjes op te bergen. Het is onduidelijk wanneer een laatste ontruimingsoefening heeft plaats gevonden.

Informatieverstrekking aan arrestanten

De huisregels bleken in voldoende talen beschikbaar. Op dit bureau zijn geen maaltijden meer voorradig. De ene keer dat de commissie op dit bureau een arrestant sprak was hij tevreden over bejegening en verzorging.

Boven IJ

Ontvangst en rondleiding

In beide gevallen werd de commissie geduldig rondgeleid en werd de tijd genomen vragen te beantwoorden.

Huisvesting

Het complex is schoon en ordentelijk. De intercom in de dagverblijven functioneert goed.

Veiligheid

Bij betreden van de dagverblijven worden wapen en pepperspray in de wapenkluisjes opgeborgen. Er kon geen antwoord worden gegeven op de vraag wanneer de laatste ontruimingsoefening gehouden was.

Informatieverstrekking aan arrestanten

De huisregels bleken in voldoende talen aanwezig. In dit bureau zijn nog warme maaltijden en broodmaaltijden aanwezig. Deze maaltijden zijn overzichtelijk opgeborgen in een diepvrieskast die er schoon uitziet. De maaltijden bleken ruim binnen de houdbaarheidsdatum.

4.2 District 2

Basisteam Zeeburg (Balistraat), Basisteam Watergraafsmeer (Linnaeusstraat), Basisteam Diemen-Ouder-Amstel (Diemen), Basisteam Zuidoost-Centrumgebied (Flierbosdreef) en Basisteam Zuidoost-Gasperdam (Remmerderplein)

Naam basisteam	Aantal bezoeken
Zeeburg (Balistraat)	1
Watergraafsmeer (Linnaeusstraat)	1
Diemen-Ouder-Amstel (Diemen)	1
Zuidoost-Centrumgebied (Flierbosdreef)	1
Zuidoost-Gasperdam (Remmerderplein)	1
Totaal	5

Aantal bezoeken district 2

Zeeburg

Ontvangst en rondleiding

De commissie is hartelijk en uitgebreid ontvangen.

Huisvesting

De ophoudruimtes zijn schoon, er komen nog maar weinig arrestanten. Tijdens de inspectie zijn er geen arrestanten aanwezig in het bureau. De dienstdoende agent vertelt dat een week voorafgaande aan het bezoek door de commissie voor het laatst een arrestant is ingesloten in een van de ophoudruimtes.

Veiligheid

De begeleider vertelt dat er altijd een BHV'er in het bureau is. Het afleggen van het dienstwapen en de pepperspray is niet vanzelfsprekend.

'Mijn begeleider loopt met zijn wapen en pepperspray met me mee naar de cellengang. Als ik dat opmerk vertelt hij dat de kluisjes bij de deur zitten waar de arrestanten

binnenkomen. Vanaf elke andere plek op het bureau is de doorgang langs de cellengang. Als hij op het bureau aan het werk is en er gebeurt iets, dan wil hij zijn wapen bij zich hebben. Bovendien zijn er geen arrestanten.'

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er hangt een vel papier met de meest voorkomende vlaggen van de wereld achter de ramen van de dagverblijven.

Watergraafsmeer

Ontvangst en rondleiding

Professioneel en vriendelijk

Huisvesting

Het ziet er allemaal schoon en netjes uit. De laatste arrestant is net voordat de commissie komt vertrokken.

Veiligheid (bv. aanwezigheid BHV'ers)

Er is altijd een BHV'er aanwezig in het pand. De chef van dienst weet niet wanneer voor het laatst een ontruimingsoefening is gehouden en of er verslagen zijn. Het afleggen van het dienstwapen en de pepperspray is geen automatisme.

'Mijn begeleidster loopt met haar wapen en pepperspray met me mee naar de cellengang. Als ik dat opmerk, zegt ze dat alleen te doen omdat er geen arrestanten zijn. Als er wel arrestanten zijn, gaan de wapens in een kluisje.'

Verzorging en bejegening

Op dit bureau is nog brood aanwezig voor arrestanten.

Diemen-Ouder Amstel

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd zeer vriendelijk en professioneel ontvangen en rondgeleid. Na afloop was er gelegenheid voor het geven van een terugkoppeling.

Huisvesting

De dagverblijven en het sanitair oogden schoon.

Veiligheid

Onbekend is wanneer de laatste ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden, dit lijkt niet te worden bijgehouden. De oogdouches bleken regelmatig te zijn doorgespoeld, hetgeen netjes is gelogd. De verbanddoos was op orde.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er waren brochures over de rechten van de arrestant aanwezig.

Zuid Oost-Centrumgebied

Ontvangst en rondleiding

De commissie is vriendelijk ontvangen en uitgebreid rondgeleid

Huisvesting

Het complex ziet er schoon uit. De begeleiders van de commissie kunnen zich niet meer herinneren wanneer de laatste arrestant gebruik heeft gemaakt van een ophoudruimte.

Veiligheid

Er zijn altijd BHV'ers op het complex. Of er een noodplan aanwezig is op het complex weten de begeleiders niet. Wel wordt verteld dat enige weken geleden een oefening is gehouden. Een verslag is niet voorhanden.

Verzorging en bejegening

Er is brood aanwezig en enkele warme maaltijden.

Zuidoost-Gasperdam

Ontvangst en rondleiding

De rondleiding op het Remmerdenplein is rustig verlopen maar het daarop volgend gesprek met de opco verliep stroef. Er is door de wijze van gespreksvoering aan de commissie duidelijk gemaakt dat zij niets te zoeken had op dit bureau.

Huisvesting

De ophoudruimtes zien er schoon en ongebruikt uit, het bureau zelf maakt een rommelige indruk.

Veiligheid

Er is niet recentelijk een ontruimingsoefening gehouden. Een ontruimingsplan was niet terug te vinden; wanneer voor het laatst een oefening was gehouden, bleef onduidelijk. De wapens werden niet afgedaan bij het betreden van de arrestantenruimten. De commissie heeft verbandtrommels aangetroffen met een inhoud waarvan de houdbaarheidsdatum reeds geruime tijd was verlopen.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen geen arrestanten meer op deze locatie. Door de commissie zijn dan ook geen arrestanten aangetroffen. De huisregels of rechtenbrochure zijn in meerdere talen aanwezig.

4.3 District 3

Basisteam De Pijp (Ferdinand Bolstraat en Rivierenbuurt (President Kennedylaan)), Basisteam Buitenveldert (Van Leijenberghlaan), Basisteam Amstelveen (Amstelveen Noord) en Basisteam Aalsmeer-Uithoorn (Aalsmeer en Uithoorn)

Naam basisteam	Aantal bezoeken
De Pijp (Ferdinand Bolstraat en Rivierenbuurt (President Kennedylaan))	1
Buitenveldert (Van Leijenberghlaan)	6
Amstelveen (Amstelveen Noord)	1
Aalsmeer-Uithoorn (Aalsmeer en Uithoorn)	2
Totaal	9

Aantal bezoeken district 3

De Pijp

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd zeer vriendelijk en professioneel ontvangen en rondgeleid. Na afloop was er gelegenheid voor het geven van een terugkoppeling.

Huisvesting

De dagverblijven en het sanitair oogden schoon.

Veiligheid

Onbekend is wanneer de laatste ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden, dit lijkt niet te worden bijgehouden. De oogdouches bleken regelmatig te zijn doorgespoeld, hetgeen netjes is gelogd. De verbanddoos was op orde.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er waren brochures over de rechten van de arrestant aanwezig.

Buitenveldert

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd zeer vriendelijk en professioneel ontvangen en rondgeleid. Na afloop was er gelegenheid voor het geven van een terugkoppeling.

Huisvesting

De dagverblijven en het sanitair oogden schoon.

Veiligheid

Onbekend is wanneer de laatste ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden, dit lijkt niet te worden bijgehouden. De verbanddoos was op orde. De logging van de oogdouches werd niet goed bijgehouden. De politieambtenaren legden bij het betreden van de gedeeltes waar arrestanten verblijven hun wapens af. Op het bureau is een schema aanwezig hoe te handelen bij een arrestant die medische hulp nodig heeft of waarbij men vermoedt dat de arrestant verward is.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er waren brochures over de rechten van de arrestant aanwezig. De huisregels zijn op de ramen van de dagverblijven geplakt. Van de negen gesproken arrestanten hebben er twee aangegeven geen rechtenbrochure te hebben gekregen. Het is de commissie opgevallen dat op dit bureau veel aandacht uitgaat naar de arrestant.

Amstelveen

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst, rondleiding en het nagesprek is vriendelijk verlopen.

Huisvesting

De ophoudruimten zien er schoon uit. De oogdouches bleken met regelmaat gespoeld en bijgehouden te zijn.

Veiligheid

Ontruimingsoefeningen zijn niet recent gehouden. Een ontruimingsplan was niet terug te vinden; wanneer voor het laatst een oefening was gehouden bleef altijd onduidelijk. De wapens worden niet afgedaan bij het betreden van de arrestantenruimten. De commissie heeft verbandtrommels aangetroffen met een inhoud waarvan de houdbaarheidsdatum reeds geruime tijd was verlopen.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen geen arrestanten meer op deze locatie. Door de commissie zijn dan ook geen arrestanten aangetroffen. De huisregels of rechtenbrochure zijn in meerdere talen aanwezig.

Aalsmeer

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst, rondleiding en het nagesprek is vriendelijk verlopen.

Huisvesting

De ophoudruimten zien er schoon uit. De oogdouches werden met regelmaat gespoeld en bijgehouden.

Veiligheid

Ontruimingsoefeningen zijn niet recent gehouden. Een ontruimingsplan was niet terug te vinden; wanneer voor het laatst een oefening was gehouden bleef altijd onduidelijk. De wapens worden niet afgedaan bij het betreden van de arrestantenruimten. De commissie

heeft verbandtrommels aangetroffen met een inhoud waarvan de houdbaarheidsdatum reeds geruime tijd was verlopen.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen geen arrestanten meer op deze locatie. Door de commissie zijn dan ook geen arrestanten aangetroffen. De huisregels of rechtenbrochure zijn in meerdere talen aanwezig.

Uithoorn

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst, rondleiding en het nagesprek is vriendelijk verlopen.

Huisvesting

De ophoudruimten zien er schoon uit. De oogdouches werden met regelmaat gespoeld en bijgehouden.

Veiligheid

Ontruimingsoefeningen zijn niet recent gehouden. Een ontruimingsplan was niet terug te vinden; wanneer voor het laatst een oefening was gehouden bleef altijd onduidelijk. De wapens werden niet afgedaan bij het betreden van de arrestantenruimten. De commissie heeft verbandtrommels aangetroffen met een inhoud waarvan de houdbaarheidsdatum reeds geruime tijd was verlopen.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen geen arrestanten meer op deze locatie. Door de commissie zijn dan ook geen arrestanten aangetroffen. De huisregels of rechtenbrochure zijn in meerdere talen aanwezig.

4.4 District 4

Basisteam Haarlemmerweg (Houtmankade), Basisteam Overtoomsesluis (Bos&Lommer (Hoofdweg)), Basisteam Nieuw West-Zuid (Meer en Vaart), Basisteam Nieuw West-Noord (August Allebéplein (Postjesweg))

Naam basisteam	Aantal bezoeken
Haarlemmerweg (Houtmankade)	2
Overtoomsesluis (Bos&Lommer (Hoofdweg))	-
Nieuw West-Zuid (Meer en Vaart)	-
Nieuw West-Noord (August Allebéplein (Postjesweg))	2
Totaal	4

Aantal bezoeken district 4

Haarlemmerweg

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst en rondleiding verloopt vriendelijk en plezierig

Huisvesting

Het bureau is schoon, evenals de ophoudruimtes. De commissie heeft tijdens een van de bezoeken geen spoellijst aangetroffen bij de oogdouche.

Veiligheid

Er zijn voldoende BHV'ers op het bureau aanwezig. Informatie over ontruimingsoefeningen is niet voorhanden, er is ook geen verslag van een laatst gehouden oefening.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er komen nauwelijks meer arrestanten op dit bureau. De commissie heeft tijdens één van de bezoeken een mijnheer getroffen die langskwam om zijn DNA af te geven.

Nieuw West Noord

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst is als altijd vriendelijk en correct.

Huisvesting

Het bureau en de ophoudruimtes zijn schoon.

Veiligheid

Bij beide bezoeken bleken de medewerkers niet te weten wanneer de laatste ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden of wanneer een nieuwe oefening gepland staat. Van een verslag van de laatst gehouden oefening weet niemand iets. Ook was het niet bekend of er tijdens het bezoek van de commissie een BHV'er aanwezig was.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Op dit bureau komen bijna geen arrestanten meer, de commissie heeft ook geen arrestanten aangetroffen bij de bezoeken.

4.5 Overige politiestations

4.5.1. AVIM

AVIM is in het verslagjaar drie keer door de commissie bezocht. Bij het vierde bezoek, halverwege het jaar, bleek AVIM voor een aantal maanden gesloten. Er moesten wat verbouwingen plaats vinden. Vanaf dat moment werden vreemdelingen naar het CNW gebracht.

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst was altijd vriendelijk.

Huisvesting

Het complex oogde ordentelijk en schoon. De oogdouche functioneerde goed en werd volgens voorschrift doorgespoeld en gecontroleerd.

Veiligheid

De medewerkers van de dienst zijn ongewapend. Er zijn geen gewelddmiddelen aanwezig.

Informatieverstrekking aan arrestanten

De huisregels zijn opgesteld in de Nederlandse taal en aangeplakt tegen de wanden van de dagverblijven. Daarnaast hangt een document met vlaggetjes dat aangeeft in welke talen de huisregels ook beschikbaar zijn. Rond de bejegening en verzorging van de enkele arrestant die is aangetroffen, zijn geen bijzonderheden opgevallen.

4.5.2. Stationsplein

2 bezoeken

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd beide keren zeer vriendelijk en professioneel ontvangen en rondgeleid. Na afloop was er gelegenheid voor het geven van een terugkoppeling.

Huisvesting

De dagverblijven en het sanitair oogden schoon.

Veiligheid

Onbekend is wanneer de laatste ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden, dit lijkt niet te worden bijgehouden. De oogdouches bleken regelmatig te zijn doorgespoeld, hetgeen netjes is gelogd. De verbanddoos was op orde.

Informatieverstrekking aan arrestanten

Er waren brochures over de rechten van de arrestant aanwezig.

4.5.3. Eenhoorn

De dagverblijven in de Eenhoorn zijn in 2016 niet door de commissie geïnspecteerd. De ervaring van voorgaande jaren leert dat hier eigenlijk nooit arrestanten naartoe worden gebracht.

4.5.4. Arena

De Arena is in 2016 slechts een keer bezocht.

Dit is een aparte politiepost die alleen operationeel is bij evenementen in de Arena.

Het is een kleine, doorgaande ruimte met 2 ophoudkamers, toiletten en koffieautomaat en een aparte kamer met computerfaciliteiten. Er is een inboek ruimte en een verhoorruimte.

Deze politiepost is een centraal punt voor verschillende eenheden. Er loopt een diversiteit aan politieambtenaren rond, waaronder agenten in burger, arrestatieteams, ME, begeleiders van de voetbalsupporters et cetera. Het is een aanloop van agenten die koffie komen halen of het toilet komen gebruiken.

Er zijn wapenkuisjes aanwezig. Deze zijn daadwerkelijk in gebruik bij het bezoek van de commissie. De commissie heeft niet waargenomen dat er wapens worden gedragen na de

klapdeurtjes. Een uitzondering hierop wordt gevormd door ME'ers, die bij toiletbezoek hun wapens niet afdoen.

De arrestanten die in de politiepost terecht komen, verblijven hier op grond van APV misdrijven/overtredingen. De arrestanten die worden verdacht van zwaardere misdrijven gaan direct naar het cellencomplex CZO.

De ene arrestant die de commissie bij haar bezoek heeft ontmoet werd correct ingeboekt, is thee aangeboden, heeft een rechtenbrochure gekregen en heeft getekend voor de inname van zijn spullen.

De opco van deze post heeft contact met de beveiligingsunit van de Arena, in geval er calamiteiten zijn. Bij calamiteiten ligt er een draaiboek klaar. Het is de commissie onduidelijk hoe de arrestantenzorg is geregeld als deze politiepost met een grote calamiteit wordt geconfronteerd (aanslag, gijzeling, brand etc). De politiepost moet dan in dat geval samen werken met de beveiligingspost van de Arena. Ook volgt zij eigen 'politie protocollen' (OVDP) bij calamiteiten, zo is ons uitgelegd.

Het brandblusapparaat moest in december 2016 worden gecontroleerd.

5. Rechtbank en gerechtshof

5.1 Rechtbank Amsterdam

Medio 2016 bereikte de commissie overeenstemming met het bestuur van de rechtbank om hier inspecties te verrichten. De Rechtbank is in het verslagjaar toegevoegd als bezoeklocatie en door de commissie vijf keer bezocht. De onaangekondigde bezoeken hebben er één keer toe geleid dat de commissie niet is toegelaten tot het cellengebied wegens drukte. Bij een ander bezoek duurde het geruime tijd voor de commissie werd toegelaten. De commissie gaat er vanuit dat dit voortkomt uit onwennigheid van het personeel van de rechtbank met de voor hun nieuwe situatie.

Hier werkt de afdeling Beveiliging, Bewaking & Vervoer, een van wapens voorziene beveiligings- en bewakingseenheid, die eigen opleidingen en trainingsfaciliteiten heeft. De medewerkers zijn in dienst van de rechtbank. De commissie heeft bij haar bezoeken een zeer professionele indruk van deze dienst gekregen. De commissie constateert dat de BBV evenals de politie samenwerkt met de psycholance.

De rechtbank kent een oud gedeelte, dat blijft nog vijf jaar operationeel, en een nieuw deel, dat dit verslagjaar is geopend. Het nieuwe deel is een tijdelijke locatie die in gebruik blijft tot de nieuwe rechtbank gereed is. Het is het een opmerkelijk ruime en fris ogende accommodatie van meerdere etages, waar naast de plotkamer en de cellen (begane grond), ook zittingszalen, advocatenruimten, kindvriendelijke ophoudkamers en zogeheten telehoorzaaltjes zijn ondergebracht.

In het oude deel bevinden zich ook twee isoleercellen. Deze hebben geen zachte wanden.

Net als in het oude gedeelte zitten de arrestanten ook in het nieuwe deel in kleine cellen, zonder buitenlicht, en soms met twee personen tegelijk.

De muren in de cellen in het oude gedeelte zijn volgeklad met allerhande (ook onwelvoeglijke) teksten, in het nieuwe deel zijn de muren van de cellen (nu) nog schoon.

De binnengekomen arrestanten worden geregistreerd door een ontvangstfunctionaris in een soort Excelbestand. Dan wordt er een bord dat aan de muur hangt, gehanteerd waar magneetjes op worden geplaatst en met viltstiften wordt er een en ander bijgeschreven.

De commissie heeft gesproken met meerdere arrestanten, die aangaven dat zij lang moesten wachten in de rechtbankcellen; ze worden 's morgens gebracht (door DV&O of met politievervoer) en hebben soms pas in de tweede helft van de middag een zitting.

De arrestanten krijgen drinken van het personeel en zij krijgen een boterham, tenzij zij vanuit een DJI locatie komen, dan hebben zij vaak een eigen pakje brood met drinken meegekregen.

De radio in de cellen in de oudbouw werkten niet.

Zowel in het oude gedeelte als in het nieuwe deel heeft de commissie bij haar bezoeken een aantal artikelen in de verbanddozen over de houdbaarheidsdatum aangetroffen.

De spoellijsten die voor de oogdouche zijn bestemd, zijn afwezig of niet duidelijk. De oogdouche in het oude deel zag er verkalkt uit.

Voor beide locaties oud en nieuw geldt dat er geen duidelijkheid is over gehouden of geplande ontruimingsoefeningen.

5.2 Gerechtshof

Het gerechtshof Amsterdam is sinds 2013 gevestigd in het Paleis van Justitie op IJdok. Een volledig nieuw en ruim gebouw. Medio 2016 bereikte de commissie evenals bij de rechtbank overeenstemming met het bestuur van het Gerechtshof om hier inspecties te verrichten. De arrestantenverzorgers in het gerechtshof zijn afkomstig van de dienst BBV van de rechtbank Amsterdam. Op 5 oktober vond de eerste inspectie plaats. De commissie sprak toen vijf arrestanten waaronder een minderjarige.

Ontvangst en rondleiding

De commissie werd gastvrij ontvangen en rondgeleid. Na afloop van de inspectie werden de bevindingen besproken met de leidinggevende. Er werd alle tijd genomen om vragen te beantwoorden en daar waar nodig zaken uit te leggen.

Huisvesting en vervoer

De cellen zijn sober ingericht met alleen een stenen zitbank. De meeste arrestanten vinden het prettig om met meerdere personen in een cel te zitten zodat er enige afleiding is. Zij hebben vaak al kennis gemaakt in het transportbusje en delen dan de cel. Als een arrestant liever alleen zit wordt daar rekening mee gehouden. Vrouwen worden nooit met mannen in een cel geplaatst en minderjarigen zitten nooit met meerderjarigen in een cel. Over het vervoer werd wisselend geoordeeld. Een enkeling was tevreden een ander klaagde er over dat er te hard gereden werd. Van de arrestantenverzorgers hoorden wij dat het soms lang

kan duren voordat na de zitting transport beschikbaar is maar wij hebben er bij dit bezoek niet over gehoord.

Veiligheid

Veiligheid is een zeer belangrijk item bij het gerechtshof. De medewerkers zijn gewapend. Rond het cellencomplex zijn voldoende wapenkluisjes. Het is een vaste gewoonte het wapen in de kluisjes op te ruimen als men het complex betreedt. Het transport van arrestanten naar de zittingszaal vindt altijd plaats door gewapende medewerkers.

Verzorging en bejegening

Het is de bedoeling dat arrestanten een maaltijd meekrijgen vanuit de inrichting waar zij verblijven. Er zijn eventueel broodmaaltijden beschikbaar. Alle arrestanten die wij spraken waren tevreden over bejegening en verzorging.

6. Conclusies en aanbevelingen

De commissie concludeert op grond van haar bevindingen dat de kwaliteit van de arrestantenzorg goed is. Arrestanten worden ondergebracht in voor dat doel geschikte dagverblijven en cellen in wijkteambureaus en cellencomplexen. De commissie constateert dat de politie-eenheid veel aandacht heeft voor de veiligheid. De voorschriften met betrekking tot de verzorging van arrestanten worden over het algemeen goed nageleefd en de bejegening van arrestanten geschiedt – in het bijzonder in de cellencomplexen – op een respectvolle en professionele wijze.

De kwaliteit is goed geborgd in de organisatie van de arrestantenzorg, die wordt geconcentreerd in goed uitgeruste cellencomplexen en volgens heldere voorschriften uitgevoerd door deskundig personeel. Net zoals voorgaande jaren, geldt ook voor dit jaar weer dat arrestantenzorg mensenwerk is. Wanneer de commissie constateert dat bepaalde aspecten van arrestantenzorg niet (geheel) conform de voorschriften verlopen, ligt de oorzaak doorgaans bij individuele politieambtenaren die niet (volledig) op de hoogte zijn van geldende wet- en regelgeving, nalatig zijn of van mening zijn dat zij de discretionaire bevoegdheid hebben uitzonderingen op de voorschriften te kunnen maken. De commissie benadrukt blijvend de noodzaak de voorschriften blijvend onder de aandacht te brengen van politieambtenaren. De commissie ziet in de ingevoerde profcheck, mits hiervan daadwerkelijk regelmatig gebruik van wordt gemaakt, een adequaat middel om het kennisniveau op peil te krijgen en te houden.

Ook op het terrein van medische zorg heeft de commissie een positief oordeel. Er wordt goed gelet op mogelijke medische problemen en in de cellencomplexen is dagelijks, soms zelfs meerdere malen per dag, een verpleegkundige of arts aanwezig dan wel wordt deze geraadpleegd. Daarnaast is het de commissie opgevallen dat arrestanten bijna altijd in schone ruimten verblijven waar ze tijdig voldoende drinken en maaltijden krijgen en waar de mogelijkheden om te douchen, te luchten en de temperatuur te regelen aanwezig zijn.

De commissie heeft over het algemeen op basis van de met arrestanten gevoerde gesprekken de indruk dat de arrestanten positief zijn over de wijze waarop zij zijn vervoerd door de politieambtenaren.

Begin 2016 heeft de commissie een aantal aandachtspunten bij de inspecties bepaald. Het betreft een drietal punten afkomstig uit het landelijke thema: maatregelen lastige arrestanten, kwaliteit en bezetting personeel, en oneigenlijk gebruik van cellen. Oneigenlijk gebruik van cellen is door de commissie niet geconstateerd en de maatregelen met betrekking tot lastige

arrestanten zijn niet specifiek aan bod gekomen. De bezetting van het personeel is aan de orde gebracht door arrestantenverzorgers in cellencomplex Zuid-Oost. Verder zijn een aantal punten door de commissie zelf bepaald: de positie van minderjarigen, rechtsbijstand bij verhoor, de accuraatheid van de logging, het in voldoende mate houden van ontruimingsoefeningen, een betere communicatie tussen politie en brandweer bij ontruimingsoefeningen en het afleggen van wapens in de politiepost bij de Arena. Tot haar tevredenheid ziet de commissie een verbetering wat deze punten betreft, met uitzondering van het houden van ontruimingsoefeningen. De zorg voor minderjarigen houdt ook voortdurend de aandacht van de commissie.

Naast dit positieve oordeel over de kwaliteit van de arrestantenzorg van de politie-eenheid Amsterdam, doet de commissie op basis van haar bevindingen over 2016 nog enkele aanbevelingen voor een verdere verbetering van de kwaliteit van de arrestantenzorg.

1. De eerste aanbeveling ziet op de omgang met, en bejegening van minderjarigen. Net als in 2015 is de commissie van mening dat dit punt onverminderd van aandacht dient te blijven. De commissie weet uit haar bevindingen dat minderjarigen in de cellencomplexen een aparte arrestantenverzorger toegewezen krijgen. Deze arrestantenverzorger heeft in principe bijzondere aandacht voor de minderjarige(n). Praktisch bleek de extra aandacht vooral te bestaan uit wat extra contactmomenten en het zorg dragen voor het informeren van familie. Het is de commissie opgevallen dat de ene arrestantenverzorger meer 'gevoel' heeft voor omgaan met een minderjarige dan de ander. Tijdens de 24 gesprekken die de commissie heeft gehad met minderjarigen in cellencomplexen, heeft de commissie geen enkele keer meegemaakt dat de minderjarige bezig was met huiswerk voor school, noch dat hen dit was aangeboden. De commissie zou graag zien, conform de toegezegde maatregelen door de eenheidsleiding in de reactie op het jaarverslag van 2015, dat er meer aandacht komt voor school, huiswerk en lectuur voor minderjarigen. De commissie beveelt aan dat arrestantenverzorgers minderjarigen standaard vragen naar school, het eventueel nodig hebben van huiswerk of iets te lezen aanbieden aan de minderjarigen. Volgens de reactie van de eenheidsleiding op het jaarverslag van 2015 is er een protocol met aandachtspunten opgesteld. De commissie is niet bekend met dit protocol en zou hier graag kennis van nemen.
2. De tweede aanbeveling ziet op het actief bijhouden van de logging. Het komt voor dat een arrestant vertelt dat zaken niet in orde zijn. De commissie hoort dergelijke klachten aan, noteert ze en kijkt na afloop in de logging wat er volgens de logging is gebeurd. In veel gevallen geeft de logging voldoende informatie. Het komt echter ook

voor dat er informatie in de logging ontbreekt. De situatie wordt dan achteraf door de arrestantenverzorgers mondeling toegelicht. Deze toelichting kan logisch zijn, maar het geven van een mondeling toelichting achteraf stelt niet gerust en is niet voldoende. De commissie beveelt aan dat alles wat gebeurt, of juist niet, ook gelogd wordt.

3. De derde aanbeveling ziet op de administratieve procedure rond de ingenomen goederen. Deze is niet altijd in orde gebleken. Het is voorgekomen dat de waardezakken waarop zowel verzorger als arrestant een handtekening moest zetten niet waren getekend. De reden waarom de arrestant en/of de arrestantenverzorger niet had getekend was niet altijd duidelijk, het was onduidelijk of de arrestant niet in staat was te tekenen of weigerde te tekenen. De commissie beveelt aan dat er nauwkeuriger wordt omgegaan met de administratie van waardevolle zaken en het tekenen van de lijsten en fouilleringszakken. Indien een arrestant weigert te tekenen, zou hiervan een notitie gemaakt kunnen worden op de waardezak.
4. De vierde aanbeveling heeft betrekking op de informatieverstrekking aan arrestanten. Het is een fundamenteel recht van arrestanten om op de hoogte te worden gebracht van hun rechten en plichten, ook als ze daar geen belangstellingen voor tonen of afwijzend reageren. In sommige cellencomplexen werken technozuilen niet of worden arrestanten niet op de hoogte gebracht van hoe de zuil werkt. In de gevallen waar men nog met papieren voorlichtingsbrochures werkt, dienen er genoeg folders aanwezig te zijn in alle beschikbare talen zodat elke arrestant een voor hem/haar geschikte folder kan krijgen. In de brochure die is opgesteld door de Dienst Regionale Ondersteuning Arrestantenzaken is een aparte bladzijde gevoegd voor vreemdelingen. De brochure is echter niet bekend bij de bezochte cellencomplexen en bureaus.
5. De vijfde aanbeveling ziet op de ontruimingsoefeningen op de wijkteams. In 2016 heeft de commissie op alle wijkteams gevraagd wanneer de laatste ontruimingsoefening geweest was en of hier een verslag van was opgemaakt. In het overgrote deel van de gevallen was niet bekend wanneer een dergelijke oefening voor het laatst had plaatsgevonden en was er ook geen verslag aanwezig, althans, dat kon men niet vinden. De commissie beveelt, in het belang van de veiligheid van arrestanten, aan dat er periodiek ontruimingsoefeningen worden gehouden op de wijkteams en dat van deze oefeningen een verslag wordt opgemaakt met eventuele aandachts- en verbeterpunten. Ondanks de nieuwe coördinator BHV die eind 2015 is

aangesteld is het voor de commissie niet duidelijk hoe dit punt op de wijkbureaus is geregeld. In de reactie van de eenheidsleiding op het jaarverslag 2015 is vermeld dat er een overleg plaatsvindt tussen de politie en de brandweer Amsterdam om de communicatie tussen brandweer en politie bij ontruimingsoefeningen te optimaliseren.. De commissie heeft inderdaad gemerkt dat dit overleg plaatsvindt. Gezien de verschillende manier van werken tussen de brandweer en de politie in Amsterdam is de commissie van mening dat blijvende aandacht op dit punt nodig is.

6. De vijfde en laatste aanbeveling ziet op het structureel en actief aanbieden van lectuur. De commissie wil graag dat dit actiever gebeurt. Arrestanten zijn vaak niet op de hoogte van het feit dat ze naar lectuur kunnen vragen en zijn dus afhankelijk van de inspanningen van de arrestantenverzorgers. Sommige arrestantenverzorgers gaan er ook vanuit dat de arrestant er zelf om moet vragen en dat ze het hem/haar dus niet hoeven aan te bieden. De commissie beveelt aan dat de arrestantenverzorgers actiever lectuur aanbieden aan de arrestanten.

Ten aanzien van de rechtbank en het gerechtshof merkt de commissie als volgt op. Het is de commissie ondanks verzoeken daartoe niet duidelijk geworden welke regelgeving vigeert betreffende de arrestantenzorg. De commissie ziet graag dat hier helderheid over wordt verstrekt, zodat de commissie haar inspecties conform de geldende regelgeving kan uitvoeren.

Bijlagen

Cijfermatig overzicht

			Totaal meerderjarige arrestanten	Totaal gesproken meerderjarigen	Totaal aantal minderjarigen	Totaal gesproken minderjarigen
	Cellencomplexen	Hoofdbureau	168	37	15	9
		Noord West	153	41	13	7
		Zuid Oost	186	27	15	8
D1	Burgwallen	Beursstraat (tot mdn '16)	1	1	0	0
	Amstel	IJ-tunnel	3	2	0	0
	Jordaan	Lijnbaansgracht	1	1	0	0
	Boven IJ	Rode Kruisstraat (Waddenweg)	0	0	0	0
D2	Zeeburg	Balistraat	0	0	0	0
	Watergraafsmeer	Linnaeusstraat	0	0	0	0
	Diemen - Ouder-Amstel	Diemen	0	0	0	0
	Zuidoost-Centrumgebied	Flierbosdreef	0	0	0	0
	Zuidoost-Gaasperdam	Remmerdenplein	0	0	0	0
D3	De Pijp	De Pijp	0	0	0	0
	Buitenveldert	V. Leijenberghl.	14	8	1	1
	Amstelveen	Amstelveen	0	0	0	0
	Aalsmeer-Uithoorn	Aalsmeer	0	0	0	0
		Uithoorn	0	0	0	0
D4	Haarlemmerweg	Houtmankade	0	0	0	0
	Overtoomsesluis	Hoofdweg	Niet bezocht			
	Nieuw West-Zuid	Meer en Vaart	0	0	0	0
	Nieuw West-Noord	Aaplein (Postjesweg)	0	0	0	0
Div.		AVIM	3	3	0	0
		Stationsplein	0	0	0	0
		Eenhoorn	Niet bezocht			
		Rechtbank	59+	9	3+	2
		Gerechtshof	8	5	0	0
			Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
			596+	134	47+	25

Ambtsinstructie

Besluit van 8 april 1994, Stb. 275, houdende regels met betrekking tot een nieuwe Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar en de maatregelen waaraan rechtens van hun vrijheid beroofde personen kunnen worden onderworpen. Dit besluit is gewijzigd bij de besluiten van 11 november 1994, Stb. 825, 22 december 1997, Stb. 764, 28 mei 1998, Stb. 340, 11 mei 1999, Stb. 197, 16 juli 2001, Stb. 387, 22 maart 2002, Stb. 174, 7 mei 2004, Stb. 218, 19 februari 2005, Stb. 110

Hoofdstuk 3 Veiligheidsfouillering

Artikel 20

1. Het onderzoek, bedoeld in artikel 8, derde lid, van de Politiewet 1993, geschiedt door het oppervlakkig aftasten van de kleding en wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door een ambtenaar van hetzelfde geslacht als degene die aan het onderzoek wordt onderworpen.
2. Het onderzoek, bedoeld in artikel 8, vierde lid, van de Politiewet 1993, wordt uitgevoerd door een ambtenaar van hetzelfde geslacht als degene die aan het onderzoek wordt onderworpen.

Artikel 21

De ambtenaar die een onderzoek als bedoeld in artikel 8, derde of vierde lid, van de Politiewet 1993 heeft uitgevoerd, meldt dit onverwijld schriftelijk aan de meerdere, onder vermelding van de redenen die tot dit onderzoek hebben geleid.

Hoofdstuk 4 Handboeien

Artikel 22

1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.
2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.
3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

- a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of
- b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt.

Artikel 23

De ambtenaar die gebruik heeft gemaakt van handboeien als bedoeld in artikel 22, eerste lid, meldt dit onverwijld schriftelijk aan de meerdere, onder vermelding van de redenen die tot het gebruik van handboeien hebben geleid.

Hoofdstuk 6 Maatregelen jegens ingeslotenen

Artikel 26

1. De ambtenaar handelt jegens de ingeslotene overeenkomstig het gestelde bij of krachtens artikel 15 van het Besluit beheer regionale politiekorpsen.
2. De ambtenaar registreert de gegevens die krachtens artikel 15, zesde lid, van het Commissie Toezicht Arrestantenzorg Amsterdam Besluit beheer regionale politiekorpsen zijn aangewezen.

Artikel 27

1. Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene.
2. Indien de omstandigheden de uitvoering van het eerste lid niet toelaten bij een ingeslotene die geen ingezetene is, wordt de ambassade of het consulaat van het land waarin de ingeslotene ingezetene is, op de hoogte gesteld van de insluiting.

Artikel 28

1. De ambtenaar onderzoekt de ingeslotene direct voorafgaand aan de insluiting op het politie- of brigadebureau, door het aftasten en doorzoeken van diens kleding op de aanwezigheid van voorwerpen die tijdens de insluiting een gevaar voor de veiligheid van de betrokkene of voor anderen kunnen vormen.
2. Bij het aantreffen van voorwerpen als bedoeld in het eerste lid, neemt de ambtenaar deze in bewaring.
3. Het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door een

ambtenaar van hetzelfde geslacht als degene die aan het onderzoek wordt onderworpen.

Artikel 29

1. De ambtenaar kan slechts van de ingeslotene verlangen dat deze zich ontkleedt indien:
 - a. de kleding tijdens de insluiting een gevaar voor de veiligheid van betrokkene of van anderen kan vormen en een hulpofficier van justitie daarvoor toestemming heeft gegeven;
 - b. de kleding tijdens de insluiting naar het oordeel van de arts een gevaar voor de gezondheid van betrokkene of van anderen kan vormen.
2. De ambtenaar neemt de kleding, bedoeld in het eerste lid, in bewaring en draagt zorg voor vervangende kleding.

Artikel 30

1. De ambtenaar die een onderzoek als bedoeld in artikel 28, eerste lid, heeft uitgevoerd, maakt hiervan onverwijld schriftelijk rapport op ten behoeve van de meerdere.
2. De ambtenaar tekent nauwkeurig alle voorwerpen en kledingstukken die hij in bewaring heeft genomen, op. Bij voorwerpen van een geringe omvang en waarde kan worden volstaan met een globale aanduiding.
3. Een afschrift van de aantekening, bedoeld in het tweede lid, wordt door de ingeslotene en de ambtenaar ondertekend en aan de ingeslotene overhandigd.

Artikel 31

1. De ambtenaar kan de ingeslotene na toestemming van de hulpofficier van justitie aan permanente camera-observatie onderwerpen.
2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, is slechts geoorloofd in die gevallen waarin sprake is van een zodanige dreiging van gevaar voor het leven of de veiligheid van de betrokkene dat doorlopende controle ter afwending van dit gevaar noodzakelijk is.
3. De ambtenaar doet aan de betrokkene mededeling van de permanente camera-observatie en maakt aantekening van de permanente camera-observatie.

Artikel 32

1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand heeft dan Commissie Toezicht Arrestantenzorg Amsterdam wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts.
De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt.

2. In het geval de ingeslotene vraagt om medische bijstand van zijn eigen arts, stelt de ambtenaar die arts daarvan op de hoogte.
3. In het geval de ingeslotene te kennen geeft geen medische hulp te willen hebben, terwijl er aanwijzingen zijn dat medische bijstand gewenst is, waarschuwt de ambtenaar de arts en deelt hij deze de houding van de ingeslotene mee.

Artikel 33

De ambtenaar mag aan de arts bij het onderzoek en de behandeling geen beperkingen opleggen. Hij volgt de aanwijzingen op die de arts over de zorg voor de gezondheid van de ingeslotene geeft en registreert de door de arts gegeven aanwijzingen.

Artikel 34

1. De ambtenaar controleert de ingeslotene regelmatig met dien verstande dat:
 - a. in het geval de arts is gewaarschuwd, de ingeslotene ten minste elk kwartier in de cel wordt gadeslagen;
 - b. in het geval medische hulp is verstrekt, de ingeslotene zo vaak wordt geobserveerd als de arts heeft voorgeschreven;
 - c. in het geval geen medische hulp noodzakelijk wordt geacht, de ingeslotene eenmaal per twee uur wordt gadeslagen.
2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, observeert de ambtenaar in de cel en aan de persoon, waarbij hij vooral acht slaat op de mate waarin de ingeslotene wakker en aanspreekbaar is. Personen die in een toestand geraken waarin zij niet wakker of aanspreekbaar zijn, worden terstond per ambulance naar een ziekenhuis vervoerd.
3. De ambtenaar registreert de observaties, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 35

Bij overplaatsing van de ingeslotene geeft de ambtenaar de geneesmiddelen, de registraties, bedoeld in de artikelen 26, tweede lid, 33 en 34, derde lid, voor zover die van belang kunnen zijn, en de rapportage van de arts, die bestemd is voor een arts die de behandeling zal overnemen, mee.

Artikel 36

De ambtenaar zorgt ervoor dat bij de invrijheidstelling van een persoon die zichzelf niet kan verplaatsen, vervoer en begeleiding voor die persoon beschikbaar is

Besluit beheer politie

Besluit van 8 juni 2015, houdende regels over het beheer van de politie (Besluit beheer politie)

Hoofdstuk 6. Ingeslotenen

Artikel 23

1 De korpschef wijst de ambtenaren van politie aan die worden belast met de leiding in de politiecellencomplexen en over de zorg voor de ingeslotenen.

2 Met inachtneming van de artikelen 26, 27 en 32 tot en met 36 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren stelt de korpschef een instructie vast voor het personeel, niet zijnde ambtenaren van politie, dat is belast met de zorg voor ingeslotenen.

Artikel 24

1 Voor iedere regionale eenheid is er een commissie van toezicht op de arrestantenzorg, bestaande uit onafhankelijke leden, die tot taak heeft:

- a. toezicht te houden op de arrestantenzorg;
- b. jaarlijks voor 1 maart rapport uit te brengen aan de korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar;
- c. gevraagd en ongevraagd aan de korpschef advies uit te brengen en inlichtingen te geven omtrent aangelegenheden betreffende de arrestantenzorg.

2 Onze Minister benoemt, herbenoemt, schorst en ontslaat de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de overige leden van de commissies.

3 Voor de benoeming en herbenoeming als lid komt in ieder geval niet in aanmerking de persoon tegen wie bezwaar bestaat tegen de vervulling van de functie hetgeen blijkt uit justitiële gegevens als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens of politiegegevens als bedoeld in artikel 4:3, eerste lid, aanhef, van het Besluit politiegegevens. De bezwaren hebben betrekking op het vertrouwelijk karakter van de functie alsmede de aan de functie verbonden bevoegdheden. De korpschef adviseert Onze Minister bij het onderzoek of bezwaren bestaan tegen de vervulling van de functie.

4 De leden van de commissies ontvangen van de ambtenaren van politie alle door hen gewenste inlichtingen ten behoeve van de in het eerste lid genoemde taak.

5 Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de bevoegdheden, de samenstelling, de werkwijze van, de afstemming tussen en de jaarlijkse rapportage door de commissies

alsmede over de benoeming, de herbenoeming, de schorsing en het ontslag en de vergoeding van de leden.

6 De korpschef zendt uiterlijk 15 mei aan Onze Minister de rapporten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, alsmede een verslag over de wijze waarop hij gevolg heeft gegeven aan deze rapporten. De korpschef zendt het verslag in afschrift aan de voorzitters van de commissies.

Hoofdstuk 7. Politielegitimatiebewijs, huisstijl en politiecellencomplex

Artikel 25

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot het politielegitimatiebewijs en het politiecellencomplex en kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het politielogo en de politiehuisstijl.

Regeling toezicht arrestantenzorg

Regeling van de Minister van Veiligheid en Justitie van 1 juli 2015, houdende regels over het toezicht op de arrestantenzorg bij de politie (Regeling toezicht arrestantenzorg politie)

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Gelet op artikel 24, vijfde lid, van het Besluit beheer politie;

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a) arrestantenzorg: zorg voor de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingeslotenen door de regionale eenheid en door een landelijke eenheid in het gebied van die regionale eenheid;
- b) ingeslotene: de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, alsmede de persoon die ten behoeve van de hulpverlening aan hem op een politiebureau is ondergebracht;
- c) politiecellen: ruimten die door de politie worden gebruikt voor het insluiten van personen;
- d) politiecellencomplex: een in een gebouw te onderscheiden ruimte waarin één of meer gangen met daaraan grenzend één of meer ruimten liggen die door de politie worden gebruikt voor het insluiten van personen;
- e) commissie: de commissie van toezicht op de arrestantenzorg, bedoeld in artikel 24, eerste lid, van het Besluit beheer politie;
- f) landelijk afstemmingsoverleg: het overleg, bedoeld in artikel 6, eerste lid;
- g) de minister: de Minister van Veiligheid en Justitie;
- h) ambtenaren van politie: ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 2, onder a, b en c, van de Politiewet 2012.

Artikel 2

- 1 De commissie bestaat uit ten minste vijf leden.
- 2 De leden worden benoemd op basis van een open sollicitatieprocedure.
- 3 De benoeming van de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de overige leden van een commissie voor een regionale eenheid vindt plaats op gezamenlijke aanbeveling van de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie. De regioburgemeester hoort voor de aanbeveling de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert.
- 4 De commissie adviseert de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie over de aanbeveling bedoeld in het derde lid.
- 5 Bij de samenstelling van de commissie wordt rekening gehouden met de benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van de leden.

6 De leden van de commissie worden benoemd voor de duur van ten hoogste vier jaren. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd voor ten hoogste vier jaren.

7 De politiechef wijst een secretaris voor de commissie aan. De secretaris is een ambtenaar van politie als bedoeld in artikel 2, onder a of b, van de Politiewet 2012. De secretaris is geen lid van de commissie, neemt niet deel aan de besluitvorming van de commissie en is in diens taak niet betrokken bij de arrestantenzorg.

Regeling politiecellencomplex

Regeling van 25 maart 1994, Stcrt. 64, houdende regels over de inrichting van een politiecellencomplex en de registratie van gegevens van ingeslotenen, gewijzigd bij besluit van 25 oktober 1994 en gewijzigd bij besluit van 25 oktober 1999, Stcrt. 208

Hoofdstuk 1

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. politiecellencomplex: het politiecellencomplex, bedoeld in artikel 1, onder d, van het Besluit beheer regionale politiekorpsen;
- b. cel: een afsluitbare ruimte geschikt voor het dag- en nachtverblijf van een persoon;
- c. korpsbeheerder: de burgemeester, bedoeld in artikel 23 van de Politiewet 1993;
- d. ingeslotene: de persoon, bedoeld in artikel 1, onder c van het Besluit beheer regionale politiekorpsen.

Hoofdstuk 2

1 Algemene eisen politiecellencomplex

Artikel 2

1. De korpsbeheerder draagt er zorg voor dat een politiecellencomplex zodanig is ingericht dat ingeslotenen geen gelegenheid wordt gegeven tot ontvluchting, vernieling, brandstichting of zelfdoding.
2. De korpsbeheerder draagt er zorg voor dat voldoende maatregelen zijn genomen om:
 - a. de bedrijfshulpverleningtaken, bedoeld in artikel 15, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet 1998, en
 - b. de veiligheid van de ingeslotene te waarborgen.
3. Er is voor het politiecellencomplex een ontruimingsplan dat is goedgekeurd door de brandweercommandant van de gemeentelijke brandweer.

Artikel 3

1. Het politiecellencomplex heeft als luchtruimte een buitenruimte met een oppervlakte van ten minste 30 m², waarin begrepen een vierkant van 10 m².
2. De luchtruimte is voorzien van een rasterwerk dat aansluit op een overkapping. De

overkapping biedt voldoende bescherming tegen neerslag en beslaat maximaal een derde deel van de totale luchtruimte.

Artikel 4

1. De breedte van de ruimten en gangen in het politiecellencomplex is ten minste 1,40 m.
2. Het politiecellencomplex bevat een doucheruimte, waarin de temperatuur van het uitstromende water maximaal 40°C is.

2 Eisen aan cellen

Artikel 5

1. Een cel is aan de gangzijde voorzien van een deur, waarvan de draairichting is afgekeerd van de cel. De deur is alleen vanaf de gangzijde afsluitbaar.
2. Een cel is voorzien van een mogelijkheid om vanuit de celgang de ingeslotene bij gesloten deur te observeren en van maaltijden te voorzien.

Artikel 6

1. Een cel is voorzien van lichtopeningen, die zodanig in de binnen- of buitenmuren zijn aangebracht dat de ingeslotene de dag- en nachtcyclus kan waarnemen.
2. Een cel is voorzien van een lichtpunt dat indien gemeten op een hoogte van 0,80 m. recht onder dat lichtpunt, een lichtsterkte van minimaal 400 Lux heeft.

Artikel 7

De cel is voorzien van een communicatie-installatie waarmee vanuit de cel te allen tijde contact met de bewaking kan worden verkregen.

Artikel 8

1. De verwarmingscapaciteit is zodanig dat bij een buitentemperatuur van -10°C en een windsnelheid van 10 m per seconde in de cel een temperatuur van 22°C kan worden bereikt.
2. De ventilatievoud in een cel is minimaal 11×10^{-3} m³ per seconde.

Artikel 9

1. De cel is voorzien van een tafel, een stoel, een bed en een toilet.
2. Het in de cel aanwezige meubilair dient onwrikbaar aan een van de muren of de vloer van de cel bevestigd te zijn.
3. De stoel is zodanig bij de tafel geplaatst dat de ingeslotene zittend op de stoel, gebruik

kan maken van de tafel. De stoel bevindt zich vanuit de celdeur gezien achter de tafel.
4. Het bed heeft een lengte van minimaal 2.10 m.

3 Eisen aan andere ruimten

Artikel 10

1. Een observatiecel voldoet in ieder geval aan de eisen, gesteld in de artikelen 5, 6 en 7.
2. Een observatiecel heeft een vlakke vloer en bevat geen meubilair.
3. De luchttemperatuur in een observatiecel is zodanig dat bij een buitentemperatuur van -10°C en een windsnelheid van 10 m per seconde in de observatiecel een temperatuur van 24°C kan worden bereikt.
4. De observatiecel is voorzien van een camera.

Artikel 11

1. Een verhoor- of ophoudkamer voldoet in ieder geval aan de eisen overeenkomstig de artikelen 5, eerste lid, 7 en 8.
2. In de deur van de ophoudkamer is een opening, voorzien van slagvast glas.

Hoofdstuk 3 Registratie

Artikel 12

1. De korpsbeheerder draagt er zorg voor dat ten aanzien van personen die zijn ingesloten in een politiecellencomplex, onverminderd het bepaalde in de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar, tenminste de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - a. volledige personalia en aliassen;
 - b. geboortegegevens, nationaliteit en spreektaal;
 - c. adresgegevens, telefoonnummer en postcode;
 - d. de reden van insluiten;
 - e. datum en tijdstip van aanvang en einde van de insluiting;
 - f. plaats van de insluiting;
 - g. dieet of voedselbeperking op medische of levensbeschouwelijke gronden;
 - h. medicijngebruik en verstrekking van medicijnen;
 - i. de tijdstippen van het verstrekken van maaltijden, het luchten en het douchen of wassen, en
 - j. het tijdstip van controle tijdens de nachtelijke uren.

Hoofdstuk 4 Controle

Artikel 13

1. Een politiecellencomplex dat niet voldoet aan de in deze regeling gestelde eisen, wordt niet gebruikt voor het insluiten van personen.
2. Ten minste eens in de vijf jaar wordt een politiecellencomplex door bijzondere ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 43 van de Politiewet 1993, gecontroleerd op het voldoen aan de hiervoor geldende eisen.
3. De korpsbeheerder kan, de procureur-generaal bij het gerechtshof binnen welks ressort een politiecellencomplex is gelegen gehoord, voor het gebruik van dat complex anders dan voor inverzekeringstelling, ontheffing verlenen van het gestelde in de artikelen 3, 6, 8 en 9, vierde lid.
4. Een ontheffing voor het gebruik van het politiecellencomplex als ruimte voor inverzekeringstelling, wordt slechts verleend door de procureur-generaal bij het gerechtshof binnen welks ressort een politiecellencomplex is gelegen.
5. De ontheffing is met redenen omkleed, vermeldt het betreffende complex of de ruimte waarvoor zij geldig is en heeft een maximale geldigheidsduur van vijf jaren.
6. Een ontheffing ten aanzien van artikel 8, eerste lid, kan uitsluitend worden verleend voor het gebruik in de maanden april tot en met oktober.

Hoofdstuk 5 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 14

1. Ten aanzien van een politiecellencomplex dat gebouwd is of in aanbouw is genomen na 1 april 1994, gelden, in afwijking van artikel 3, eerste lid, artikel 8, eerste lid en artikel 10, derde lid, tot 1 januari 2000 de navolgende eisen:
 - a. de oppervlakte van een buitenruimte is ten minste 15 m²;
 - b. de temperatuur in de observatiecel is ten minste 22°C en in de andere cellen tenminste 20°C.
2. Ten aanzien van een politiecellencomplex als bedoeld in het eerste lid is, in afwijking van artikel 4, eerste lid, de breedte van de ruimten en gangen ten minste 1,25 m.

Artikel 15

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 april 1994.

Artikel 16

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling politiecellencomplex.

Landelijk Reglement Arrestantenzorg

Dit reglement is integraal te downloaden door te klikken op onderstaande link.

<https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/documenten-algemeen/onderwerpteksten/reglement-arrestantenzorg-versie-2016.pdf>